

ek

klub
nak és
senyel-
gramja:

7-én, csütörtökön, adden Urulescu Con-
díjat nyert a bécsi
peni. Misorán opera-
legújabb dalköltészet
Március 14-én, esti-
amerikai hegédímű-
rcius 23-án, csütörtö-
i operanékesnö kon-
ge.

láspontra helyezked-
Mihalache nem akar
szó az akarja, hogy a
n a felmerült kérdé-
ellenül a Vaida es-
t, tovább halad a ma-
lyi kihallgatáson be-
a párt programját
nemzeti parasztpárt
alni a kormányzás fe-

esitei műveknél
ak van helyük

(Az Uj Kelet tud.)
Czua szóialt fel. Ref.
georgista interpelláció-
eméknél uralkodó álla-
nemekben dolgozó ele-
galkozott. Czua kije-
escut csak az arányos-
ezt nem tartja kiél-
tinte olyan vállalatnál,
ásával függ össze, ki-
en helyük.

apirendre és a korpo-
tárgyalás alá. Berbe-
kzetek nagy jelenő-
mbar, melynek lakos-
ban a parasztszál-
parasztpárti ugyancsak
szól hozzá.

AVE R
eléségével
(Universitáta)

duhul 1. szám. Ugyan-
közönsége is.

Tzoor Salom Coopera-
nál számunkban köz-
ghívójára, a magunk
k b. tagjainkat, hogy
tílesen minél nagyobb

A megjelenést nem-
ntossága teszi szüksé-
kímény is, hogy terü-
tájvezetése következt-
t munkaperiódusába
a parcellakiosztás és
lyszéri célkitűzések
gy nem lesz közöm-
hogy helyszíni isme-
tát szerezve, a mun-
ben kellő hozzáértés-
a tekintetbe vesszük,
ó tekintet nélkül is
való utazása külön-
ható élmény lesz, biz-
aink, különösen azok,
knál fogva tehetik és
kényeztet érdekeltse-
gét hozni az utazással
ént közöljük b. tag-
szással kapcsolatosan
élet utazási osztályá-
ól az alkalomból spe-
fog biztosítani. Ezzel
k b. figyelmüket az
Tzoor Salom erdélyi

TRAT

Csaka postai
gittó is nura.
No. 224712/929.

Szerkesztőség
és kiadó

Di Rámásetter Róbert

BUD

Diszter 2., I. em.

csak a for-
megj. sával engedjük meg.

KELELT

ZSIDÓPOLITIKAI NAPILAP

Hörvenyestelen
leveleket nem
fogadunk el.
— Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Szerkesztő dr. Bécske
Károly. Felelős szerkesztő János
Pavona. Benczei szerkesztő Sándor
Sándor. Ered. Szerda Matat Mija

Ara 5 lej

Szerda, 1935. március 6.

5695. EV. XVIII. EVF.
W'ADAR 1. 53. SZÁM.

MARTON ERNŐ:

Hat és félórás vitában Vaida Sándorral a numerus valahicusról IV.

Mi lesz a zsidóság 85 százalékával

A kis szoba sűrű füstfelhőbe van borítva. Már egy egész skatulya cigarettát szívunk el az „Al. Vaida-Voevod” felirású aranyvégű cigarettákból, amelyeket a Monopol külön készít a volt minisztereknek.

Tizenkét óra felé jár már az idő, de a vita olyan friss ütemben halad, mintha nem négy óraja, hanem csak négy perce kezdődött volna. Örökre nézve mégis kötelességünknek tartjuk megkérdezni Vaida Sándort: vajjon nem fáradt-e még el a beszélgetésben és ne halasszuk-e másnapra a folytatást.

VAIDA (tagadólag rázza a fejét): Csak maradjanak nyugodtan és folytassuk a beszélgetést. Még akarom ismerni összes érveiket, mert a kérdés engem éppúgy érdekel, mint önöket.

Az orvoskérdésnél tartottunk. Ön, Elnök ur, a kisebbség túltengéséről panaszkodik az orvosi pályán, ezzel szemben én azt mondom, hogy még mindig kevés az orvos Romániában. A statisztika szerint nálunk csak minden 30.000 lélekre esik egy orvos, ami természetesen rossz fényt vet egészségügyi viszonyainkra. Ez az oka a négy gyermekhalandóságnak is, nem pedig az, amit Ön a clujli Operában elmondott, vagyis, hogy a külföldön végzett kisebbségi „orvoskontárok” „Bonnes pour l'Orient” diplomákkal jöttek haza és így nem rendelkeznek a kellő felkészítéssel. Egy pillanatig sem akarom kétségbevonni a román egyetemek magas tudományos színvonalát, de nem hinném, hogy a párizsi, bécsi, prágai és berlini egyetemokről kontárok tértek volna vissza. Még sok ezer orvosnak volna helye az országban. Ehhez azonban a kormányoknak egészen más egészségügyi politikájára volna szükség.

Orvosi kinevezések

VAIDA: Kiváló orvosszakértőktől hallottam és nekem is, mint orvosnak, az a meggyőződésem, hogy ezeknek a külföldi diplomásoknak nagy része nem rendelkezik a kellő előképzettséggel. Számosan egészen obskúr, ismeretlen egyetemek diplomáival jöttek haza. Ezeknek az inváziója ellen emeltem én fel a tiltakozó szavamat. Egyébként a közönségi és körorvosi állásokban éppen elég kisebbségi ül ahhoz, hogy ezen a téren is szükség legyen a numerus valahicusra.

Az orvosi kinevezéseknél, Elnök ur, már hosszú évek óta alkalmazják a numerus valahicus. Ha vannak a közönségi és körorvosi állásokban kisebbségek, úgy ez csak annak tudható be, hogy amikor ezek az állások üresedésben voltak, nem volt román pályázó, aki igényt emelt volna rájuk. Azt hiszem, az utolsó 15 évben nem fordult elő olyan eset, hogy román és kisebbségi pályázók esetén a kisebbségi jelölt nyerte volna el az állást. Az utóbbi évek során pedig egyáltalán nem neveztek ki kisebbségeket orvosi állásokra. Az Ön miniszterelnöksége alatt, mint képviselő, a térdemig koptattam a lábamat egy-egy orvosi kinevezés érdekében, de egyetlen esetben sem sikerült eredményt elérnem. Ezzel szemben tucatjával tudnék példákat felhozni arra, hogy ideiglenesen kinevezett kisebbségi orvosokat kitétek állásukból, mielőtt román igénylő jelentkezett az állásért.

VAIDA: Véglegesen kinevezett embereket nem lehet elmozdítani állásukból, amint hogy én sem gondolok arra, hogy máriól holnapra az ucára dobják egzisztenciáikat. Ha ez tőlem függne. Sőt: az én programom szerint az államnak kötelessége lesz kisebbségi orvosokat is kinevezni és például olyan helyre, mint Borsá, csak zsidó orvost küldenek. Én az ügyvédekkel sem gondolok arra, amit

egyesek követelnek, hogy véglegesített embereket kizárjunk hivatásuk további gyakorlásából. De azt akarom, hogy 10-15 év alatt megszűnjenek a mai szembeötlő aránytalanságok. Az ügyvédi pályán egyébként sem új dolog a numerus clausus: számos külföldi államban, így például Ausztriában, már a békeidőben is megvolt egy bizonyos numerus az ügyvédi kamarában, ha nem is faji vagy vallási alapon.

Ez egészen más dolog, Elnök ur. Nekünk sincs kifogásunk az ellen, sőt szükségessé tartjuk, hogy gátat vessenek az intellektuális túlprodukciónak. Csak azt tartjuk igazságtalannak, ha nem a rátermettség, hanem faji, vallási vagy más megkülönböztetés képezi a cenzus alapját.

Mi van az iparral?

VAIDA: Mondtam már, hogy az ügyvédek problémáját, de még az orvosokét sem tartom a legsúlyosabbnak. De mi van az iparral? Itt a helyzet tűrhetelel.

Látja, Elnök ur, ez ráj nekünk is a legjobban, mert úgy érezzük, hogy ezen a ponton támadnak bennünket a legigazságtalanabbul. Amikor iparról beszélünk, ugyebár, Ön sem a munkástömegekre gondol. Mert a munkások terén teljes mértékben érvényesül a nemzetiségi elosztás. Román vidékeken románok a gyári munkások, magyar vidékeken magyarok.

VAIDA: Na igen, a szolgáknál és munkásoknál megvan a nemzetiségi arány. A kicsi fizetéseket nem sajnálják a románoktól.

Egyszóval tehát a hivatalnokokról és

A kisebbségek „monopóliuma”

VAIDA: Nem, ez természetes. Ezt én sem akarom elvitatni. Én nem a multról beszélek, hanem a jelenről és a jövőről. Jelenleg az a helyzet, hogy a kisebbségek egyszerűen monopolizálják az ipart és a mi gyermekeinknek még alkalmuk sem nyílik arra, hogy bizonyos ipari szakképzettségre tegyenek szert, hogy ilyenformán legalább a jövőben legyen reményük az iparban való elhelyezkedésre. Ennek az állapotnak véget kell vetni, mert már felmúlt egy román generáció, amely helyet és jogot követel magának az ipari életben is.

Már harmadszor használja, Elnök ur, ma este a „monopolium” kifejezést. De hát ki akadályozza meg a román tőkeket és vállalkozókat abban, hogy iparvállalatot létesítsenek. Van még bőven hely Romániában iparvállalatok számára. Még messze vagyunk attól, hogy az ipar terén telítettségéről beszélhessünk. Azt hiszem, hogy a román iparvállalatok az állam támogatását sem nélkülöznék. Ez éppen az a terep, ahol még bőven van hely mindenki részére.

VAIDA: Ez a jövő zenéje. De nekünk azonnali megoldásra is van szükségünk.

Vannak már most is nagyon jól prosperáló román ipari vállalatok. Hogy egyebet ne említsek, itt van a hatalmas Malaxa-üzem, a Mociomita-cépgyár, vagy a clujli Iris-porcellángyár. Itt vannak a nagy román bankok, a Banca Nationala, a Romaneasca, az Albina, stb. Nagy kár, hogy Elnök ur a clujli Operában nem olvasta fel ezeknek a vállalatoknak a személyzeti statisztikáját is. Vagy itt vannak a hatalmas állami üzemek: a bányák, kohók, vasgyárak, erdőüzemek, itt vannak az állam kereskedelmi vállalatok: a Monopol, a vasut. Ha ezeknek az üzemeknek a személyzeti statisztikáját szintén magunk elé idézzük, akkor egészen más megvilágításba kerülnek az Ön statisztikai adatai. Mert ki fog derülni,

az ipari vállalatok vezetőségéről van szó. Ön éppoly jól tudja, Elnök ur, mint én, hogy ezen a téren sem lehet szó a román elem tudatos visszaszorításáról a kisebbségek részéről. A fejlődés hozta így magával. Erdélyben az imperiumváltás idején még alig volt ipar és mindent meg kellett előbb teremteni. A román intellektuális elem akkor mással volt elfoglalva. Meg kellett szervezni Nagyromániát és minden iskolát végzett emberre a közhivatalokban volt szükség. Nem jutott az iparra is. A kisebbségekre és főként a zsidókra várt a hivatás, hogy ezt az ipart megteremtse és vállalják az ipari alapítások minden gondját, baját és rizikóját.

VAIDA: Ha kerestek volna, kaptak volna román tisztviselőket is.

Tévedés, Elnök ur. Lámpással kerestek román tisztviselőket és szakembereket, de nem kaptak. Egyrészt, mert nem voltak szakemberek, másrészt mert a román intellektuális inkább mentek el prefektusnak, polgármesternek és pénzügyigazgatónak, mintsem hogy szerény fizetésű magánhivatalnokok legyenek. Így alakult ki a helyzet, hogy kisebbségi tőkével létesített számos iparvállalatnál csakugyan kisebbségek töltik be a vezetőpozíciókat. Hát olyan égbekiáltó bűn ez? Én azt hittem, hogy dicséret és elismerés lesz a jutalmunk azért, hogy megteremtettük a modern Nagyrománia iparát és ezzel elhárítottuk a veszedelmet Románia feje fölül, hogy a mai autarkikus világban a külföldi gyarmatává és rabizójává süllyedjen. Mert ha a kisebbségek nem veszik magukra ennek a munkának gondját és rizikóját akkor Romániának ma sem volna ipara.

hogy ezeknél a román tőkével alakult, vagy állami üzemeknél szintén nem nagyon respektálják a numerus valahicusot, sőt a legtöbbször egy kérelhetetlen numerus nullust alkalmaznak. Hát a numerus valahicus úgy értelmezendő, hogy az csak a kisebbségi vállalatokra vonatkozik, a többségekre nem?

Numerus valahicus — korrektívumokkal

VAIDA: Nem, ezt nem mondtam. Én az arányosítást az egész vonalon keresztül akarom vinni.

Gondolja, Elnök ur, hogy sikerülni fog majd román vállalatokat kényszeríteni arra, hogy kisebbségi tisztviselőket vegyenek fel? Milyen erkölcsi jogon fogja ön követelni például Pascu clujli fűszernagykereskedőtől, hogy saját üzleteiben zsidó segédeket alkalmazzon? És gondolja, hogy a Banca Albina hajlandó lesz magyar hivatalnokokat felvenni?

VAIDA: No, hát nem kell ilyen hajszalnyira venni a dolgokat. Lehet korrektívumokat alkalmazni a numerus valahicusnál. Majd megengedjük, hogy egy magyar bank, vagy zsidó kereskedés nagyobb számban alkalmazzon kisebbségeket.

Ön komolyan gondolja, Elnök ur, hogy a gazdasági élet ettől ilyen vxaturákat és beavatkozásokat? Gondolja, hogy lehet cenzus alapon ipart csinálni? Az ilyen gazdasági politika csak összeomláshoz és tragédiához vezetne. Hiszen Románia egyelőre még a magántulajdon alapján áll.

VAIDA: Hát persze, hogy a magántulajdon alapján áll. De ez még nem jelenti azt, hogy az államnak ne legyen joga, sőt kötelessége is irányítólag befolylni a gazdasági élet alakulására. Nézze meg, mit csinál Mussolini! Olaszországban az állam beleszó a legapróbb részletkérdésekbe is. Ha egy

suszter műhelyt akar nyitni valahol, megvizsgálják, vajjon szükség van-e azon a helyen arra a műhelyre és ha úgy találják, hogy nem, akkor azt mondják neki: menj máshova műhelyt nyitni. Sőt meg is jelölik neki a helyet, ahova menjen. A gazdasági liberalizmus és a szabadkereskedelm elve már rég csödtöt mondott. Ma már mindenütt az állam irányítja a gazdasági életet. Ez még nem jelenti a magántulajdon elvének megsértését. Nekünk is kötelességünk befolyásolni a gazdasági életet, mindenképp a román faj érvényesülése érdekében, mert a mai helyzet anarchiához vezet. Ezért kell a numerus valahicus.

Vaida körlevele

A gazdasági életnek, Elnök ur, megvannak a maga törvényesültségei. És a numerus valahicus szöveg ellentmondásban van ezekkel a törvényekkel. Nem lehet ilyen megszorításokkal guzbalakolni az ipar és kereskedelm kezét, mert ez annak elsorvasdásához vezet.

VAIDA: Már pedig nekünk gondoskodnunk kell a jövő román generációról és törvényhozási uton kell biztosítanunk számára az érvényesülés lehetőségét az iparban és kereskedelmében is. Én megpróbáltam más eszközökkel. Szétküldöttem azt a bizonyos körlevelet az iparvállalatokhoz, de tudják jól, hogy még válasza sem láttam.

Azt hiszem, Elnök ur, rosszul fogta meg akkor a dolgot. Ez a körlevél valóságos pánikot idézett elő a vállalatok körében és ez teljesen jogos is volt.

VAIDA: Miért? Én csak azt akartam, hogy néhány száz román fiatalembert elhelyezzek ezeknél a vállalatoknál. Hát olyan teljesíthetetlen kérés ez?

Másképp kellett volna megfognia a dolgot. Ha Ön összehívta volna az iparvállalatok vezetőit akik közöttben meg vannak szervezve, az UGH-ben és feltárta volna előttük a helyzetet, meg vagyok győződve róla, hogy nem zárkoztak volna el a gazdasági lehetőségek határain belül az Ön kivánságának teljesítése elől. De Ön ukázat küldött nekik, aminek az volt a létszata, hogy Ön a személyzet erőszakos kicserélését követeli. Ez pedig egy alkotmányban biztosított elemi jog feladását jelentette volna.

VAIDA: Ó, de hogy küldtem én ukázat, csak alázatos kéréssel fordultam a gyáros urakhoz. Amikor láttam a negatív eredményt, akkor érelődöttem meg bennem a meggyőződés, hogy ezt szép szóval nem lehet elintézní, ide törvény kell. Természetesen én sem csinállok illúziókat magamnak és tudom, hogy máriól-holnapra ilyen alapvető reformot megvalósítani nem lehet. Az én miszióm az, hogy előkészítem ezt a gondolatot, megadjam neki a döntő lökést.

Az elindított lavina

Nincsen olyan józan kisebbségi ember, aki elvitatná a többségi nép fiainak az élet-hez és érvényesüléshez való jogot. Az Ön akciója azonban olyan lavinát indított el, amelyről nem lehet tudni, hol áll meg.

VAIDA: Hát nem jobb, ha én vezetem az akcióit, mintha azok jönnek, akik ablakbeveréssel és zavargásokkal akarják megoldani ezt a problémát?

Végeredményben nekünk mindegy, hogy ki csinálja. És én meg vagyok győződve róla, hogy a hullámok, amelyeket a numerus valahicus akció felkavar, őnt is el fogják sodorni. Mert, ön Elnök ur, végeredményben csak dilettáns antiszemita. Majd jönnék a hivatásos antiszemiták, akik tul fogják üccitálni önt.

VAIDA: Azért akarom megszervezni az országot, hogy az átalakulás rendben és békében történjék.

Hogy lehet békés egy olyan átalakulás, amely a polgárok egy kategóriájának, a zsidóknak 85 százalékát meg akarja fosztani kenyerétől. Mert az ön numerus valahicus-akciójának logikus végiggondolása szükség-szerűleg odavezet, hogy a zsidóság 85 százaléka foglalkozás és kenyér nélkül maradjon. Az ország lakosságának ugyanis 85 százalékát földművelő parasztok alkotják. Ha mi minden pályán csak számunknak megfelelő arányban helyezkedhetünk el, akkor a zsidóság 85 százalékának szükségesszerűen a mezőgazdaságból kellene elhelyezkednie. Lehetségesnek tartja ezt Elnök ur?

VAIDA: Nem.
(Következő számunkban folytatjuk.)

A német kormány megbizottja békét hirdet a zsidók felé

Dr. Lippert, Berlin állami megbizottja az amerikai bojkott megszüntetését kéri. Csak a németiség szellemi életéből kívánja száműzni a zsidókat. Gazdasági tekintetben teljes szabadságot ígér a zsidóknak

Berlin, március 5. A berlini Adlon Hotelben az elmúlt napokban a Berlini Amerikai Kereskedelmi Kamara tagjai és barátai gyűlést tartottak. Az összejövetelnek különös jelentőséget adott az a tény, hogy dr. Lippert, a birodalom fővárosának állami megbizottja is jelen volt és nagyszabású beszédet tartott. Dr. Lippert a Németország és Amerika közötti kapcsolatokról beszélt és érintette egyúttal a zsidóknak a helyzetét Németországban. Dr. Lippert mindenekelőtt kihangsúlyozta Berlinnek, mint kivüli centrumnak a jelentőségét és elmondotta, hogy a berlini exportörök az új Németországban is abban a helyzetben vannak, hogy a világ gazdasági életében a legelőkelőbb szerepet játszhassák. Majd a következőket mondotta:

Teljes gazdasági egyenjogúság

Ha mindazonáltal a német készárú exportja az angolul beszélő országok, különösen az Egyesült Államok felé az utóbbi két esztendőben bizonyos mértékben megcsökkent, akkor ezt főképpen a zsidó bojkottmozgalomnak kell tulajdonítani, amelyet a világkereskedelmi centrumában, New Yorkban idéztek elő. Nem az én feladatom, de nem is szándékom, hogy a bojkottmozgalom mélyebb okait kutassam vagy hogy vitába szálljak vele. De kötelességemnek érzem, hogy erről a helyről figyelmeztessen az illetékes köröket arra, hogy a bojkott teljesen hamis feltételekből indult ki. Azt állítják és pedig szemrehányásként, hogy mi a zsidók gazdasági életlehetőségeit megsemmisítettük és ahol ez még nem történt meg, vagy nem sikerült, ott a maradéknélküli megsemmisítés felé törekszünk. Önök uraim, akiknek alkalmuk van körülnézni a németországi gazdasági életben, befolyásmentesen láthatják a dolgokat és módjukban van felvilágosító szellemben hatni. Hazánk bármelyik objektív látogatója, főleg azok, akik Berlinbe jönnek, tények alapján győződhetnek meg, hogy Németországban a zsidóknak gazdaságilag semmi bajuk nem történt. Egyetlenegy ugynevezett zsidó üzemet nem sajtótitottunk ki és nem megsemmisítettünk meg. Ha valamelyik zsidó bebizonyította az állammal szemben, hogy hajlandó az összes kötelességeket a köz érdekében teljesíteni, akkor gazdasági tekintetben egyenjogú.

„Jó üzleteket jóbarátok között”

A nemzeti szocialista állam tiltakozott az ellen — folytatta dr. Lippert —, hogy bizonyos zsidó elemek nemcsak gazdasági előjogok felé törekedtek és el is érték azokat, de azonfelül politikai és kulturális téren is olyan befolyást gyakoroltak, amely már kiérthetetlen volt. Ez ellen védekezni a német állam vezetőinek nemcsak joguk, hanem kötelességük is volt. Ez azonban a Németországban élő zsidó kisebbség gazdasági egzisztenciáját távolról sem érintette. Amennyiben a kisebbség tagjai azt a komoly akaratukat nyilvánították, hogy nem kívánnak beavatkozni kulturális ügyeinkbe, a legteljesebb polgári szabadságokat élvezték.

Jól tudjuk, hogy Amerikában csak egy jelentéktelen kisebbség kísérletezik azzal, hogy a német árú bevételének bojkottját fenntartsa, annak ellenére, hogy ez a bojkott ellenkezik az amerikai érdekekkel. Szólok ezután számokkal illusztrálta a német-amerikai kereskedelmet, különösen a gyapotipar exportját és importját. Majd a következő szavakkal végezte:

— Mi németek most éppúgy, mint valaha, szívesen vásárolnánk amerikai gyártmányokat olyan mértékben, mint azelőtt, ha alkalmat adnának nekünk arra, hogy ezt német áruval fizessük meg. Ez azonban, féltalom, ezidőszent nem történhetik megfelelő mértékben, minthogy a bojkottmozgalom következményei még mindig erősen érződnek. Boldogok lennénk, ha tud a tisztán üzleti vonatkozásokon, felvehetnők a régi szellemi és kulturális kapcsolatokat. Köztudomású ugyanis, hogy csak jóbarátok között lehet jó üzleteket csinálni. Rosszak között mindig csak rosszakat.

Ehhez a feltűnőstől beszédhez a berlini cionisták hivatalos lapja, a Jüdische Rundschau a következő kommentárt fűzi:

A bojkott — becsületügy
Egy magas állami tisztviselőnek ez a megnyilatkozása számunkra, németországi zsidók számára nagy érdekfűzősre tarthat igényt. Megállapíthatjuk, hogy messzemenő jelentőségű beszéd volt ez. Ami a német-

ellenes bojkottmozgalmat illeti, erről a helyről gyakran jelentettük ki, hogy mi ezt a mozgalmat károsnak és haszon nélküli valósnak tartjuk. Rámutatunk arra, hogy a németellenes bojkott a német gazdasági életet jelentéktelenül érinti, minthogy egészen más tényezők (a dollár és font értékesítkéntése, a kontingentálási rendszer) sokkal súlyosabban esnek latba. Bárhogya is álljanak azonban a dolgok, mi németországi zsidók nem kívánhatjuk, hogy Németország kereskedelme és gazdasági élete lárosodjék. Mi éppúgy, mint az ország többi állampolgárai érdekelve vagyunk Németország jóléte és fellendülése körül. De ettől eltekintve számos zsidó aktív részt vesz a német gazdasági életben és az állítólagos bojkott alatt szintén szenvednek. Megtörtént, hogy a külföldi zsidó cégek Németországban létező zsidó cégeknek azt írták, hogy nem hajlandók német árut vásárolni. Olyan paradoxon ez, aminél furcsábbat el sem lehet képzelni. Azon a véleményen vagyunk, hogy bár-

milyen bojkott, bárki ellen is irányuljon, elhibázott. Szellemi harcokat más módszerekkel kell megvívni. Ami azonban pozíciókat — amellet, hogy erőlködünk a németellenes bojkott megszüntetésére — annyira gyöngíti, a külföldi zsidó köröknek az az álláspontja, hogy becsületből sem szabad üzleti összeköttetésbe lépni olyan körökkel, amelyek a zsidóságot, mint fajt és vallást lebecsülik. Nem mindenütt tudják, hogy csak egyes csoportok azok Németországban, akik a zsidóság ellen a legsúlyosabban módon agitálnak, vérvádakkal és egyéb sértésekkel. Ezzel szemben fontos a hivatalos köröknek, így különösen a fajságot megállapító hivatalok vezetőinek megnyilatkozásai, akik több ízben kijelentették, hogy a hivatalos fajlélet nem alázza meg a fajokat, tehát a zsidókat sem.

A zsidó munkás állami üzemen is dolgozhatik

Dr. Lippert kijelentései számunkra, német zsidók számára fontos még azért is, mert ezáltal határozottan nyilatkoztak arról, hogy minden zsidó, aki a köz érdekében teljesíti kötelességeit, gazdasági tekintetben teljesen egyenjogú.

Ez a kijelentés, tekintettel a szónoknak a közigazgatásban való magas állására, valamint a pártban való tekintélyes pozíciójára, autentikusnak tekintendő és bizonyára félremagyarázhatatlan válasz azokra a hangokra, melyek az utóbbi időkben a zsidók gazdasági egyenjogúsítását kétségbe vonták. Meg-

Ha Maniu felszólal a Skoda-ügyben, Bratianu Dinu válaszol neki

Két ülést fog tartani naponta a kamara, hogy letárgyalhassák a Skoda-ügyet

Bucuresti, március 5. A Curentul tudni véli, hogy a kamara szerdától kezdve két ülést fog tartani naponta. Délelőtt Bentoiu jelentés, délután a szövetségi törvényjavaslat vitája foglalkozik napirenden szerepelni. A lap szerint Dinu Bratianu elkészítette a felszólaló liberális képviselők listáját, amely szerint Bentoiu kívül George Fotino, Znavoriant, Vanta, Alexandrinu is fog felszólalni és a liberális pártja csak abban az esetben lép közbe, ha Maniu Gyula is beszélni fog. Tatarescu csak akkor

venne részt a vitában, ha őt és kormányát illetnék vádakkal a Skoda-szerződés megkötése miatt. A nemzeti párt részéről viszont Virgil Madgearu, Armand Calinescu, Ghelmegeanu, Jonel Pop szólnak hozzá a jelentés vitájához, míg Maniu csak ellene intézett személyes támadásokra válaszolna. Az ellenzék részéről Ionian, Goga, Argetoianu és George Bratianu jelentették be hozzászólási szándékukat. A Curentul azt hiszi, hogy a vita két hétig is el fog húzódni.

Négy amerikai milliárdos készül a halálra...

Rockefeller, Mellon, Morgan és Ford Henry elérkeztek a tulvilági élet küszöbéhez. Ford állítólag utálja a pénzt és nem tulajdonít jelentőséget a vagyonának

Cluj, március 5. „Amerikában négy milliárdos él, akik már a tulvilági életre készülődnek.” A londoni Sunday Express ezekkel a brutális szavakkal ismerteti az amerikai milliárdosok életét és a világ négy leggazdagabb emberéről számol be, akik előrehaladott koruknál fogva már nem

sokáig örvelezhetnek azoknak az örököknek, amelyeket pedig nagyon könnyen szerzhettek meg maguknak.

Valójában Amerikában hat olyan ember van, aki maga sem tudja, hogy mennyi a vagyon. Ezeket a vagyonokat talán még számológépekkel sem lehet kiszámítani.

Első Zsidó Tengerhajózási társaság hajói, palesztinai lobogóval és zsidó személyzettel

HAR ZION és HAR KARMEL

Constanța — Haifa
Legolcsóbb személy és áruszállítás, legrövidebb menetidő

Indul Constanțăból minden szerdán
Érkezik Haifába minden hétfőn

Felvilágosítással szolgál:
Az erdélyi, bánáti, magyarországi, csehszlovákiai, jugoszláviai vezérképviselőt:

UJ KELET utazási osztálya

lehet állapítani, hogy mindazokban a foglalkozási kategóriákban, ahol a zsidókat a forradalom után meghagyták, tehát a gazdasági élet és a termelés különböző helyein, a zsidók továbbra is zavartalanul megmaradhatnak és fejlődhetnek. Ugyanez a helyzet az orvosokkal és ügyvédekkel. A zsidó munkás tehát minden üzemben alkalmazást nyerhet, államiban éppúgy, mint magánüzemeknél. Logikus következmény még dr. Lippert beszédében az is, hogy azok a zsidók, akik zsidó tradíciókat ápolják és megbecsülik, semmiféle diffamáló támadásoknak nem tehetőek ki.

A kivándorlás problémája

Praktikus szempontból fontos probléma a zsidó kivándorlás. Ugy látszik, hogy illetékes körök az utóbbi időkben belátták, hogy a kivándorlást gondos szellemi, erkölcsi és hivatalbeli előkészítéssel igényel. Ez az előkészület csak akkor lehet eredményes, ha a gazdasági rend és az érvényben levő rendelkezések ehhez lehetőséget nyújtanak. Ezt az államnak is be kell látnia. De ezen túl azt is figyelembe kell venni, hogy egy demoralizált zsidóság a palesztinai újjáépítés számára nagy nehézséget okozna. Szabályozni kell tehát a ma Németországban élő zsidók gazdasági és morális bázisát, hogy egy kiegyensúlyozott zsidó fiatalág vándorolhasson ki Palesztinába. Nagyon szeretnénk, ha az illetékes körök megvitátnák a zsidó kivándorlás feltételeinek problémáit.

És ezek közül négyen már olyan kort értek el, hogy már készülődnek arra a napra, amikor egész életük munkájával szerzett vagyonukat el kell hagyniok.

A fősvény Rockefeller

Első helyen áll ezek között John Rockefeller, nemcsak vagyon, hanem kora tekintetében is. Rockefeller vagyonát a legfőbbnyebb számítás mellett is 100 millió fontra becsülik. Ennél a mesebeli vagyonnál azonban még nagyobb Rockefeller fösvénye, amelyről Amerikában valóságos legendákat mesélnek. Az utóbbi időkben már azokat a segélynyújtásokat is megtagadta, amelyeket életének első felében osztott szét a szikkölködők között. Gazdagsága mellett mindig rendkívül egyszerű életet élt, nem mert így jobb volt neki, hanem mert sajnálta önmagától a pénzt. Fiának, egyetemi tanulmányainak idején, sohasem adott 20 fontnál többet hetenként.

Rockefeller most 95 éves és vagyonát még életében fiára ruházta, nyilván, hogy halála után a horribilis örökösödési illetéket megspórolja. Most a fiatal Rockefeller lett a világ leggazdagabb embere. Az öreg most már megelégszik azzal, hogy minél hosszabbra nyujtsa életét.

A bankár

Utána Amerika és a világ leggazdagabb embere Andrew Mellon, most nyolcvan éves. Vagyonát 19.520.601 fontsterlingben számították ki, ami az aluminium monopólium köszönhető. Mellon ugyanis éveken át birtokosa volt a monopóliumnak. Karrierje alatt bankár, újsírtember, diplomata és Amerika kincstári minisztere volt. Specialitása a bankvezérség. 25 éven keresztül volt bankár New Yorkban. Eleve végfélértékes képek vásárlását kezdte meg, mert nagy és értékes muzeumot akar hátrahagyni az Egyesült Államok számára.

A telefonkirály

A vagyoni ranglétrán Pierpont Morgan következők után, aki 60 éves és most ikvidál. Össze akarja szedni a vagyonát, hogy így könyebben adhassa át örökösének. Mintegy 40 millió fontsterlingre becsülik ezt a kolosszális vagyon, amelynek eredete a devizaszpekuláció. Most adott el három értékes képet 300 ezer fontért és Long Islandon lévő birtokára is vevőt keres.

Ford utálja a pénzt

A negyedik a ranglétrán Henry Ford, aki 72 éves. Az autókirály vagyonát nem lehet megállapítani. Most 72 éves. Legérdekesebb: az jellemzi, hogy mikor egy üzlete nem sikerült és tíz millió fontot veszített, a hirt egyszerű mosollyal fogadta. Állítólag utálja a pénzt, legalább is erre mutat az alábbi kijelentés, amelyet valamelyik életrajzírója adott a szájába: „Annyi pénzem van, amennyit akarok. Nem nagy dolog vagyont teremteni. Leg alább is számomra, a vagyonnak nincs semmi jelentősége.

Ez a négy multimilliomos, akinek nekrológjai már régen ki vannak szedve az amerikai nagy lapok szerkesztőségeiben és csak halála pillanatát várják a közléshez.

Kö

„Kövé ember
Szövetkezeti

Bucuresti, március 5. Sokan azt állítják, hogy nem lehetnek rosszak nában annyira közérparlamentben is esete lötte.

A szövetségi törmellekága a kövé-s tes, hogy ezt a törzeti parasztpárt nagyta és obstrukciót mo many eleinte nem ve de aztán, mikor a nemzeti parasztpárti a vitához, Sassu mi hogy ennek a fele az a Romániában sz eset, hogy a kormány nek és módosítottá

Victor Moldovan selő már négy órá parlamentben. Victor ember, de nem a nagy ha pedig valaki nem zony össze kell hord hoz, hogy négy órá tudjon. Moldovan eir egész történetét a le majd beléköltött Oan kollegiálisan odakac niszterhez, aki ellen város-romanizálási t dást intézte.

Ezt honorálta egy négy óra már kezdé képpen amikor Vict mondanivaló híján beszédét.

Ekkor már türelm ségi honatyák. Az eg volt államtitkárhoz

— Potârca ur, m a közmondás szerint nem lehet. Nem tem szívességet, hogy megakadályozza a to

— Nem tehetek Potârca — Victor vány ember, tehát n hogy megkímélje az

A következő szón ghistá volt, aki egy 120 kilón. Amikor g csolatban a nemzeti ta, Potârca méltatá

— Lascu kolléga, ket? Hiszen maga k lán meg akarja cáfo Nagy derűtség k szózt:

— En nem is táv kollega, mert maga a maguk pártjában támadom.

A szövetségi v tor Radulescu több bözheszólásokban sp dulescu a legdühöse megharagszik, papri kácsoló hangon ívb en az asztal ütőg amiktor Potârca besz hoz, Radulescu így

— Maga fogja b aki a strandot építe Potârca meglepő témához egyáltalaba

Meghiv

Angol bu
Butorszöv
Matráchuk
Függönyk
Linoleum
készletim

Boskovic

kárpitosk
Cluj, Str

Körséta a t. Házban

„Kövér ember nem rossz ember” — mondják a parlamentben. Szövetkezeti vita, mely unalomba fulna, ha nem lennének vicces jelenetek is

Bucuresti, március 5. (Az Uj Kelet tud.) Sokan azt állítják, hogy a kövér emberek nem lehetnek rosszak. Ez a kérdés mostanában annyira közérdekűvé vált, hogy a parlamentben is csetepaté keletkezett körülötte.

A szövetkezeti törvény vitájának lett mellékága a kövér-sóvány kérdés. Ismeretes, hogy ezt a törvényjavaslatot a nemzeti parasztpárt nagy ellenszenvvel fogadta és obstrukciót mondott ki ellene. A kormány eleinte nem vette komolyan a dolgot de aztán, mikor majdnem valamennyi nemzeti parasztpárti képviselő feliratkozott a vitához, Sassu miniszter kezdte belátni, hogy ennek a fele sem tréfa. Megtörtént az a Romániában szinte példa nélkül álló eset, hogy a kormány behódolt az ellenzéknek és módosította törvényjavaslatát.

Victor Moldovan nasáudmegyei képviselő már négy órán keresztül beszélt a parlamentben. Victor Moldovan kedves, jó ember, de nem a nagy szónokok közül való, ha pedig valaki nem jó szónok, akkor bizony össze kell hordania hatat-havat ahhoz, hogy négy órán keresztül beszélni tudjon. Moldovan elmondta Nasáud megye egész történetét a legrégibb időkől fogva, majd beléköltött Oanea szenátorba. Ekkor kollegiálisan odakaesintett lamandí alminiszterhez, aki ellen Oanea az emlékezetes város-romanizálási ügyben az első támadást intézte.

Ezt honorálta egyideig a többség, de a négy óra már kezdett unalmas lenni, főképpen amikor Victor Moldovan egyéb mondanivaló híján újra kezdte, előlől, a beszédét.

Ekkor már türelmetlenek lettek a többségi honatyák. Az egyik képviselő Potárca volt államtitkárhoz fordult:

— Potárca ur, maga kövér ember, így a közmondás szerint maga rossz ember nem lehet. Nem tenné meg nekünk, azt a szivességet, hogy barátját és párthívet megakadályozza a további beszédben?

— Nem tehetek semmit — válaszolta Potárca — Victor Moldovan ugyanis sóvány ember, tehát nem lesz olyan jólelkű, hogy megkímélje az embereket.

A következő szónok Radu Lascu gheorghista volt, aki ugyancsak jól tud van a 120 kilón. Amikor szövetkezetekkel kapcsolatban a nemzeti parasztpártot támadta, Potárca méltatlankodva megszólalt:

— Lascu kolléga, miért támad bennünket? Hiszen maga kövér ember! Vagy talán meg akarja cáfolni a legendát?

Nagy derűtlenség közben Lascu így replikázott:

— Én nem is támadom magát Potárca kolléga, mert maga kövér ember. Én csak a maguk pártjában lévő gonosz csontokat támadom.

A szövetkezeti vitánál megszólalt Victor Radulescu többségi képviselő is, aki közbeszólásokban specializálta magát. Radulescu a legdühösebb ember, aki mihielyt megharagszik, paprikavörössé gyul és rikácsoló hangon üvölt a szónokra, miközben az asztalt ütögeti az öklével. Tegnap, amikor Potárca beszélt a szövetkezeti vitához, Radulescu így kiáltott hozzá:

— Maga fogja be a száját! Maga az, aki a strandot építette.

Potárca meglepődve figyelt fel, mert a témához egyáltalában nem talált a strand.

— Hagyjon uram békében és engedjen beszélni. Miért ordít úgy, mintha a rossz szellem szállotta volna meg. Szégyelhes magát! De hiába is szégyelné magát, a maga szégyenpirját a világnak egyetlen strandja sem tudná lemosni...

A szövetkezeti vitában már csak a hasonló jelenetek érdeklék az embereket. A nemzeti parasztpárti szónokok kétségbeesetten mennek fel a szónokszékre. Beszélni, beszélni, beszélni kell, akármit és akármiről, de obstrukálni kell. Ezért a kamara üres, közönség nincs. A mameluk-had unatkozva ül a helyén és csak néha csinál botrányokat.

Holott volna jó néhány megszavazni va-

Select Mozgo Ma utoljára

TALPIG URIASSZONY

CLIVE BROOK és ANN HARDING kiváló művészpár remek filmje.

Csütörtöki kezdettel: NORMA SHEARER

közkezdvelt művésznő legújabb alkotása:

CSÓKKAL KEZDŐDİK...

a modern asszony szenvedélyes szerelme. Rendezte: EDMOND GOULDING (a GRAND HOTEL alkotója). A többi szerepekben: ROBERT MONTGOMERY és HERBERT MARSHALL.

ló fontos törvény. De az unalom az egész ülészakon végig fogja kísérni a parlamentet...

Miközben az ország nyugtalanodik. Demagóg agitáció hatja át szélében-hosszában.

Erről nem is esik szó vagy nagyon ritkán esik csak szó, a parlamentben.

(h. c.)

Nem csökkentik a megyék számát és nem csonkítják meg területüket

Eikészült a közigazgatási-törvény reformja

Bucuresti, március 5. A közigazgatási törvény reformját előkészítő bizottság munkáját befejezte. A parlamenti szünet alatt Inculcut belügyminiszter felkereste a pártok vezetőit és közölte velük azon alapelveket, amelyek a tervezet elkészítésénél irányadók voltak. A miniszter célja az, hogy az új törvény nyugodt parlamenti tárgyalását és megszavazását biztosítsa. A tervezetben nagyobb hatáskört biztosítottak a vármegyei és községi tanácsoknak, továbbá a prefektusoknak különösen a helyi közigazgatásban. A választások tekintetében kellő biztosítékokat iktattak

a tervezetbe, mely a választói névjegyzékek kiegészítését is magában foglalja. A közigazgatás céljára újabb bevételekről gondoskodnak. Szó van arról is, hogy több megyét „országgrész” név alatt összefognak. Ez a terv azonban jelenleg nem kerül megvalósításra és későbbre marad, amikor majd újjászervezik a minisztériumokat. Arról is hírt adtak, hogy a kormány csökkenteni akarja a megyék számát. Ez nem felel meg valóságoknak. Nincs szó sem a megyék számának csökkentéséről, sem területük megcsonkításáról az új törvényben.

Március 27-én ül össze Jeruzsálemben a cionista Aktions-Comitee

Lord Melcheit fejszóítja az angol kormányt, hogy nyissa meg Transzjordánia kapuit a zsidó bevándorlás számára. Felix Warburg Palesztinában

London, március 5. A cionista exekutive március 27-re Jeruzsálemben összehívta az Aktions-Comité ülést. Ez alkalommal találkoznak másodszer Jeruzsálemben az A. C. tagjai. A jeruzsálemi ülészak döntő jelentőségű bir a cionista mozgalomra, amennyi az A. C. hivatott előkészíteni a talajt a 19. cionista kongresszusra és eldönteni azokat a kérdéseket, melyek a cionista pártok egymásközötti viszonyát érinti a Cionista Szervezet keretén belül. Az A. C.-én fog eldőlni a kérdés, vajjon létre jön-e a pártok között egy szorosabb együttműködés, helyreáll-e a béke a szembenálló politikai frakciók között és hogyan rendeződik a Cionista Szervezet és a Revizionista Unió vitás helyzete.

Mint ismeretes a cionista exekutive arra az álláspontra helyezkedik, hogy a revizionistákkal csak abban az esetben lehet megegyezésre jutni és a revizionisták csak abban az esetben maradhatnak a Cionista Szervezetben, ha feltétel nélkül alávetik magukat a Cionista Szervezet fegyelmeinek. Ennek megfelelően az ideai sékelek szövegét kiegészítik a legutóbbi cionista kongresszus fegyelmi ha-

tározatával, mely előírja, hogy csak az lehet sékeifizető és csak az lehet jogszerű tagja a Cionista Szervezetnek, aki aláveti magát a szervezet fegyelmi rendjének.

A revizionisták tiltakoznak az ellen. Arra az álláspontra helyezkednek, hogy a revizionista unió a Cionista szervezettől független terület, a revizionisták tehát nem hajlandók elismerni a Cionista Szervezet fegyelmeinek kötelező voltát és csak abban a minőségben hajlandók egyezségré lépni a cionista pártokkal és föderatív alapon együttműködni a Cionista Szervezettel. Hajlandók résztvenni a cionista kongresszuson is, de csak abban az esetben, ha a sékel-formulán nem szerepel a fegyelmi klauszula.

A Zsidó Távirati Iroda értesítése szerint a sékel-formula kérdése is az A. C. napirendjére van tűzve, sőt annak első pontját fogja képezni. A palesztinai kialcionisták központi tanácsa legutóbbi ülésén a régi sékel-szöveg megváltoztatása ellen foglalt állást és az eredeti szöveg megtartását követeli, melyben nem szerepel a fegyelmi klauszula. Ugyanezért élesen elítélik a revizionisták megatartá-

sát a Cionista Szervezet fegyelme kérdésében.

Az A. C. Lengyelországban élő tagjai táviratilag értesítették az exekutívét, hogy teljes számban résztvesznek a jeruzsálemi ülészakon.

A tel-avivi Beth-Haamban, február 28-án négygyűlést tartott a progresszív kialcionisták „Khidmah” nevű csoportja, melynek keretében többek között dr. Weizmann Chaim is beszédet tartott. Weizmann beszédében élesen bírálta a Palesztinában uralkodó viszonyokat. „Ami a Palesztina fejlődésében látnunk az nem egyéb, mint a galuth átvitele Erec Jiszráélbe. A legközelebbi cionista kongresszus feladata biztos alapot teremteni a Zsidó Nemzeti Otthon számára” — mondotta Weizmann.

Felix M. Warburg, az amerikai Joint elnöke és a Jewish Agency adminisztratív bizottságának volt elnöke Palesztinába érkezett. Warburgot Jeruzsálemben kihallgatáson fogadta Sir Arthur Wauchope palesztinai fő-kormányzó, akivel hosszas megbeszélést folytatott a palesztinai építőmunka számos kérdéséről.

A fő-kormányzónál tett látogatása után a héber egyetemre ment Warburg, ahol az egyetem szenátusa fogadta. A fogadóünnepélyen a palesztinai zsidó szervezetek vezetői is megjelentek. Felix M. Warburg kijelentette, hogy a palesztinai helyzetet jött tanulmányozni és tárgyalásokat fog folytatni a Jisuv gazdasági vezetőivel.

A Jewish Agency exekutívje bankettet adott Warburg tiszteletére, amelyen a kormány képviselői, továbbá Weizmann Chaim, David ben Gurion, Mose Snerok, Hexter professzor vettek részt többek között. A bankett előtt ülést tartott az exekutív Warburg részvételével.

A londoni Times legutóbbi számában lord Melcheit levélben válaszol a lap egyik cikkére, mely Transzjordániának a mandátumban való helyzetével foglalkozik. Melcheit levélben felszólitja az angol kormányt, hogy saját jól felfogott érdekében nyissa meg Transzjordánia kapuit a zsidó bevándorlás számára. Figyelmezteti a kormányt arra, hogy Palesztinában összeomlás következhet be, ha nem adatik meg a terjeszkedés lehetősége és rámutat arra, milyen előnyöket jelentene Anglia számára, ha a fontosabb stratégiai pontokon sűrű zsidó népesség lakna.

Eredményes volt a szigorított adóbehajtás Careiban. Tudósítónk jelenti: Pár napja Careiban is intenzíven folynak az adóbehajtások, annál is inkább, mert igen sokan vannak adókkal hátralékban. A szigorított behajtások eredményeképpen eddig az idei adók 75 százaléka folyt be. De igen jelentékeny az az összeg is, amit különböző kincstári illetékek fejében hajtottak be.

Ötezer lejes pénzbírsággal sújtották árdrágításért. Tudósítónk jelenti: A carei járásbírság a napokban tárgyalta Török Imre, a Katolikus Legényegylet vendéglősenek ügyét, akit egyik vendége jelentett fel, mert egy üveg „Szürke barát” című borért, aminek negyven lej az ára, nyolcvan lejt számított. A bíróság beigazoltnak látta az árdrágítás tényét és azért Török Imrét 5000 lej pénzbüntetésre ítélte. Török az ítélet ellen fellebbezett.

Százhárom milliós szeszbírság a törvényesek előtt. A cluji törvényesek első szekciója tegnap tüzte ki tárgyalásra Rotschild Sándor volt gilau szeszgyáros szesz-bírságának ügyét, aki a nagy fekete szesz perből kifolyólag sokat szerepelt az újságok hasábjain. Tegnap egy különválasztott fekete szesz bírági perét tárgyalta a cluji törvényesek első szekciójának Niculescu tanácsa. A pénzügyigazgatóság 103 milliós bírságát fellebbezte meg Rotschild a törvényesekhez, de a tanácsagok között véleménykülönbség merült fel abban a kérdésben, hogy tisztán polgári vagy pedig büntügyi úton tárgyalják le a pert.

Meghívjuk Önt

Angol butorkreton
Butorszövet
Matracuzat
Függönykarnis
Linoeum
készletünk megtekintésére.

Boskovics Testvérek

kártyoskellék szaküzlete
Cluj, Str. Regina Maria 15.

Március 7-én este 9 órakor

Zsidó irodalmi és kultúrest!

A „Pharos” körül csoportosult írók, intellektuelek műsoros estéje keretében dr. Klein Miksa, Jámhor Ferenc, Szabó Imre, Salamon László tartanak felolvasást és előadást. Izsák Laura zongoraszámokkal, Mendel Ilus és Löwy Leopold énekszámokkal lépnek fel.

A zongoránál: Bernstein Jolán és dr. Farkas László.

Az estély a Katolikus főgimnázium nagytermében lesz

mos, akinek nek-
annak szedve az
kesztőségeiben és
rják a közléshez.

Rendkívüli nehézségek tornyosulnak a költségvetés útjába

Argetoianu tizmilliárd fölülreget jósol, ténylegesen a pénzügyminisztérium hatmilliárdos deficitet akar előteremteni. Új terve van a pénzügyminiszternek a költségvetési deficit eltüntetésére

Bucuresti, március 5. A költségvetés elkészítése olyan nehézségek elé állítja Antonescu pénzügyminisztert, hogy ez a kérdés valószínűleg a legkeményebb problémája marad a liberális kormánynak. A pénzügyminisztérium, mint rendszeres, ezáltal is kiegyensúlyozott budgettet akar összeállítani, de a legraffináltabb könyvelési szakértők tervezetei sem elég kielégítőek. Az utóbbi években az összes pénzügyminiszterek kiegyensúlyozott költségvetést állítottak össze és az év befejezésével mégis jelentékeny összegekre rugott a deficit. Mert végeredményben a költségvetés az ország tényleges gazdasági helyzetét tükrözi vissza és mindaddig, míg az összes gazdasági ágakban jelentős javulás nem áll be, az állam nem tud eleget tenni nagy fizetési kötelezettségeinek.

Mielőtt pénzügyminiszter lett, Victor Antonescu nem volt barátja a „kiegyensúlyozott költségvetés misztikumának“, ahogy egy nagy francia teoretikus gunyolja ki a világ összes pénzügyminisztereinek kiegyensúlyozására törekvő kísérleteit. Antonescu ebben a kérdésben másképp gondolkodott és pedig az volt a véleménye, hogy ha a világ összes államai sem tudnak normális költségvetést összeállítani, úgy hogyan lehet ezt Romániától követelni. Antonescu szerint az államnak mindig rendelkeznie kell egy bizonyos összeg felett, amely gazdasági és reputációs céljait szolgálja és mindig kifogásolta, hogy újabb és újabb költségvetési redukciókat alkalmaztak a pénzügyminiszterek.

Más az elmélet és más a gyakorlat

A gyakorlatban azonban Antonescu kénytelen volt ezt az elméletet módosítani. Most 18 milliárd 500 millió lejre akarja redukálni költségvetését, amennyi a jelenlegi költségvetési év alatt az államkasszába befolyt. Ezért kérte Antonescu kollégáit, hogy a minisztériumok költségvetését tíz százalékkal redukálják. A minisztertanács elvben elfogadta ezt a követelést, a gyakorlatban azonban egyelőre nem volt átvihető. A minisztériumok irodái ugyanis hevesen ellenzik a redukciónak a tervet és a pénzügyminiszter arról panaszkodik, hogy az osztályvezetők nem a valódi helyzetet mutatják be kimutatásaikban, hogy a tíz százalékos redukciónak megakadályozzák. A pénzügyminiszter és a többi miniszterek között folyó tárgyalások nem vezettek sikerre és Antonescu Dinu Bratianu döntőbíráskodását volt kénytelen igénybe venni, hogy interveniáljon Tatarescu miniszterelnökkel a csökkentések érdekében. Ennek ellenére nem nagyon valószínű, hogy ez sikerüljön, mert például Angelescu közoktatásügyi miniszter a leghatározottabb módon visszautasította, hogy minisztériumában redukciónak hajtsanak végre. Angelescu csak arra hajlandó, hogy koncepciókat tegyen azokból a követelésekből, amelyeket az új költségvetéssel szemben támasztott.

A költségvetési deficit

Legsúlyosabb probléma azonban a költségvetési függelék kérdése, amelyet Antonescunak rendeznie kell. A pénzügyminisztérium szerint két milliárd szükséges a hadsereg felszerelésére, 200 millió a közadósságok szelvényeire és három milliárd a folyó évi költségvetés deficitjére. Tehát Antonescunak a költségvetési szükségleteken felül még hat milliárdra van szüksége, ami a mai lehetőségekhez mérten jelentékeny összegnek számít.

Érdekes, hogy ebben a kérdésben a vélemények különböznek. Nemrégiben Argetoianu, akinek a legjobb információk szolgálatára van, aláírásával erősíti meg az Ekspres című lapban azt a véleményét, hogy az 1935-36-os költségvetés mintegy tíz milliárdos diszponibilis összeget kell, hogy elérjen. A tény viszont az, hogy egyelőre a hatmilliárd lejes különbözet fedezetére sem

tudták felhozni az alapot. Az új adókat és illetékeket, amelyeket a közvetett adók formájában akarnak kivetni, még nem állapították meg. Mindazok a kísérletek azonban, amelyeket eddig tettek, nem elegendőek ahhoz, hogy a pénzügyminisztérium számára szükséges összegeket felhozzák.

Az új jövedelmeken kívül tehát még más műveletekre is van szükség a költségvetési deficit eltüntetésére. A pénzügyminisztériumban azt rebesgetik, hogy Antonescunak ebben a kérdésben már kész terve van, amelyet rövidesen nyilvános vita elé bocsát.

Az adóbejárást túlzásai

Mindazok a tervek azonban, amelyek eddig felmerültek, tiszteletre méltó elméleti törekvések maradtak. Ami a minisztériumot legsürgősebben érdekli, hogy miképpen lehetne leggyorsabban és legsürgősebben megfelelő összegeket tartalmazó az azonnali szükségletek fedezésére. Van erre megoldása a miniszternek? Azt mondják, hogy van. De egészen bizonyos, hogy az adóbejárástok gyorsítása nem a legalkalmasabb eszköz erre. Ismeretes, hogy Victor Slavescu az adófizetőkkel szemben konciliáns magatartást tanusít. Elrendelte, hogy az inkasszót végző hivatalok ne rendezzenek hajszát az adófizetők ellen, különösen a kereskedők és iparosok esetében nem, mert ezek vannak most a legnehezebb helyzetben.

Ez a magatartás nem volt eredményes. Madgearu tiltakozott ellene és hosszú gyakorlat eredményeit mutatta fel az elmélettel szemben. Ugy látszik, Antonescu is Madgearu álláspontjára helyezkedett, a pénzügyminisztériumból olyan szigorú rendelkezések mentek ki, hogy egyes városokban a kívánt határokat túllépték és olyan terort fejtettek ki, amely egyszerűen megré-

23 centiméterrel karcsubb a csipője

Mindent eszik, amihez kedve van — mégis fogy!

Jobb egészség a KRUSCHEN révén

Ha egy nő hiszi kezd, varrónője könnyen el tudja takarni a defektusokat. Ha azonban attól fél, hogy a test fiatalosságát elveszíti és a világ „tulságosan kövérnek“ fogja tartani, úgy olvassa el az alábbi levelet. Szerzője azt írja, hogy „meg voltam lepődve“ és meg is mondja Önnek, mitől volt meglepődve:

„Elkezdtem Sels Kruschent szedni savtúltengés miatt. Nem egészen három hónap múlva meg voltam lepődve állapotom és kinézésem miatt. Az a hájréteg, amely addig elégtelenített, csodálatos módon eltűnt. Három hónapnál rövidebb idő alatt a csipő és a has körüli 20 vagy 23 centimétert fogytam. Minthogy Kruschen Sels nem a fogyás miatt szedtem, nem tudtam, hogy ez az öröm ezen orvosom révén ér, amelyet naponta szedtem. Minden barátom csodál most. A különbség régi és mai állapotom között rendkívül. Minden fájdalom elmult és velük együtt a gyomor renyhessége. Nem tartottam semmiféle fogyókúrát. Eszem ott, azt és akkor, amit és amikor nekem tetszik. Az egész idő alatt, amíg Kruschent szedtem, semmi kellemetlenségem sem volt.“ (A. D. asszony.)

A Sels Kruschen nemcsak hashajtó saját-

ságánál fogva fogyaszt. Hatásuk nemcsak egyetlen szervre terjed ki. Lassan, de biztosan, Sels Kruschen megszabadítja a testet mindazon anyagoktól, amelyek hizlalják, minden méregetől és haszontalan savaktól, amelyek igen gyakran reumát okoznak, zavarokat az emésztésben és egyéb betegségeket.

Sels Kruschent több mint 120 országban árulják és most már Romániában is minden gyógyszerertárban és drogériában üvegenként 95 lejért kapható.

Héber és jiddis dalok a pozsonyi és brünni rádióban

Március 12-én és 17-én kerülnek a dalok előadásra

Bratislava, március 5. A pozsonyi rádióleadó március 12-én este 9 órakor (nánunk este 10-kor) „Keletről a zsidói életéből“ vázlatokat olvasnak föl I. Segal-Rosenbach, az ujhéber és jiddis népdalok interpretálójától. Az előadás során ezeket a dalokat maga a szerző, aki kitünő tenorista, fogja énekelni héber és jiddis eredetben.

Március 17-én délután fél 6 órakor (nánunk fél hétkor) a brünni rádióleadó ujhéber népdalokat fog közvetíteni.

A közeljövőben a morava-ostravai leadó „A csodarabbinál“ cím alatt kicicéket olvasnak föl a rebek életéből. Ezt az előadást is eredeti héber és jiddis dalok illusztrálni.

A pozsonyi, március tizenkettedik programja során énekelni fogják Anoky „Der Schneider“ című versét, továbbá a „Jontef-dige Tejg“ („Jönnék az ünnepek“ és a „Sejmer“ („Dalocska“) című jiddis népdalokat, továbbá Jassinowski héber imáját, Gozinszt „Iiszmach“ Mojsze jiddis műdalát, egy szombati asztali dalt és két szombati esti éneket („Elijahu hanavi“ és „Hamaodil“).

A brünni leadóban énekelni fogják: Beimel: „Erev sabbat“ Zloczysti szövegére; Engel: „Arany pávját“ Chaim Nachmann Bialik szövegére; Achron: „Elul hónapja“ Abraham ben Jicchok szövegére; Engel: „Van egy ország“ Csernichowsky szövegére. A népdalok közül kiemelendők: „Szépek a kanaanai éjszakák“ (héber népdal); „Hullámok ringjait“ chaluc-dal; „Isten is így akarja...“ (ujhéber dal); „Az ő gyöngéd keze“ (arab szerelmi ének); „Fát ültettem Tel-Avivban“ (ujhéber dal); „Hozzatok téglákat!“ (héber munkás-dal).

Nagy vihar a Duna völgyében. Galatiról érkező jelentés szerint a Duna völgyében vihar dult a tegnapi, amelynek következtében számos hajó nem hagyhatta el a kikötőt.

A gyógyszerertárak alkalmazottai csak 8 órát fognak dolgozni. Bucurestiből jelentik: A munkügyi minisztérium intézkedett, hogy a gyógyszerertárak alkalmazottai ne dolgozhassanak többet 8 óránál.

Ma, szerdától kezdődőleg a ROYAL Mozzóban
Az 1935-ös év legnagyobb operettslágere!
Az utolsó udvari bál Szt.-Péterváron
Oskar Strauss „Bucsukeringő“ c. operettje után. Főszerepekben: Ivan Petrovich, Amilla Horn, Halmay Tibor, Adele Sandrock

Németország gyarmatokat követel

Dr. Schacht szerint Németországnak, mint ipari államnak, nem imperialista célokból, hanem gazdasági okok miatt, szüksége van gyarmatokra

Berlin, március 5. (Rador.) Dr. Schacht Leipzigban beszédet tartott a kormány gazdasági politikájáról és megcáfolta, hogy a kormányban ellentétek lennének erre nézve. A küladósságokat illetően kijelentette, hogy Németország mindig akart fizetni, de le kellett mondania erről, mert a nemzetközi kereskedelem által útjába gördített akadályok folytán, Németország új gazdasági terveze két elven alapszik: csak a feltétlenül szükségeset vásárolni és csak a van pénz, vagyis deviza. Azok a kliring-egyezmények, amelyeket Németország kénytelen volt elfogadni, megakadályozták ezt az okos politikát. Németország küladóssága így növekedett, mert nem lehet pénz nélkül vásárolni. Ha Franciaország és Anglia kereskedelmi mérlegei kedvezőbbek, az annak tulajdonítható, hogy gyarmatok fellett rendelkeznek, amelyek nyersanyagot és piacot szolgáltatnak. Ez azt bizonyítja, hogy egy ipari államnak feltétlenül szüksége van gyarmatokra. Ha Németország

gyarmatokat kér, azt nem imperialistikus törekvésekből teszi, hanem egyszerű gazdasági okok miatt. A transzfer-kérdés megoldása is sokkal könnyebben menne, ha Németországnak gyarmatai lennének.

Agy- és szívéreimeszesedésben szenvedőknek megbecsülhetetlen szolgálatot tesz az enyhe természetes Ferenc József keserűviz ázálat, hogy a tápcsatorna tartalmát kiméletesen levezeti és az emésztőrendszer működését biztosan elősegíti.

Angliában felemelik az adókat. Londonból jelentik: Az angol kormány adóemlést határozott el. A többletnek körülbelül 4 és félmillió fontnak kell lennie.

Kollektív felelősség helyett egyéni felelősséget követel a vasutasoktól a szovjet. Párizsból jelentik: Moszkvai jelentés szerint az új orosz vasúti szabályzat az alkalmazottak kollektív felelőssége helyett az egyéni felelősség vállalását léptette érvénybe.

A sorsjegyvásárlás bizalom dolga! Ezért forduljunk akár levél útján is a
BANCA ILIESCU S. A. CLUJ-HOZ
Az egész országban képviselve. Diszkrét kiszolgálás!

Minden versenyen felülálló valódi
HOMESPUN
uri és női divatszöveget készít és önköltségi áron elad a
DOMBRIA HÁZISZÖVÉSZET
Egyedüli elárúsító hely:
CLUJ, Str. BRATIANU 51.

Zsidók a Skandináv-félszigeten

A Skandináv-félszigeten a zsidóságnak csak töredék része él, mely azonban nem kisebb jelentőségű, mint népünk bármely más ága. A Skandináv zsidóságról, mint a maga azonos sajátosságával és jellegzetességeivel meghatározott összességről nem beszélhetünk. Belső földrajzi és gazdasági adottságok folytán a svéd zsidók közelebb állanak a dánokhoz, mint a norvégokhoz, holt a svéd és a dán nyelv között nincs rokonság, míg a dán és a norvég nyelvek között nagy a hasonlatosság.

A svéd asszimiláció

Aki még nem látta az asszimilációt végső fázisában, az nézze meg a svéd zsidókat. A svéd zsidóság két részből áll: az asszimilált nyugati elemből és a még nem asszimilált keletiekből, akik hűségesebb maradtak származásukhoz. Az előbbieket a gazdasági és kulturális élet legmagasabb fokát érték el és a gazdasági válság ellenére, ma is a pénzügyi vállalatok élén állanak és nagyban hozzájárulnak az ország gazdasági fejlődéséhez. A kulturális asszimilációval együtt jár a családi egybeolvadás. A vegyes házasságok olyan méreteket öltöttek, amelyek egyetlen más ország hasonló folyamatához nem hasonlíthatók. Az ilyen házasságokból származó gyermekek a legtöbb esetben keresztények maradnak. Érdekes különben, hogy a stockholmi hitközség elnöke, aki Palesztina iránt is érdeklődik, szintén vegyes házasságból származik és apja katolikus volt. Néhány évvel ezelőtt még valóságos irították a svéd zsidókat attól, hogy valamely pozitív zsidó problémával foglalkozzanak, nehogy gyanút fogjanak a svéd és zsidó nacionalizmust lássanak bennük.

A svéd zsidók és a cionizmus

Az oroszországi pogromok áldozatai azonban Stockholmban is eljutottak és felbresztették a svéd zsidókban az együttérzés tudatát és konkrét segítségére készítették őket. Ezentúl Palesztina sem lehetett már közömbös a svéd zsidók számára. Az utóbbi időkig a cionizmust nem tekintették nemzetpolitikai tényezőnek a svéd zsidók, olyan mozgalomnak, mely az egész zsidó nép megújítását célozza, hanem a kelet-európai zsidó tömegek problémáját látták benne. A palesztinai héber egyetem és a többi kulturális alkotások azonban végül felkeltették a svéd zsidók figyelmét is s különösen a zsidó egyetemi tanárokat. Az asszimilált zsidók kezdetben elégedetlenkedtek és félték abban a hiedelemben, hogy ezzel az érdeklődéssel felkeltik az antiszemitizmust és veszélyeztetik politikai helyzetüket.

Részt vettem egy alkalommal a stockholmi zsidó hitközség egyik ülésén és itt foglalt nyelhettem a svéd zsidóság társadalmi összetételéről. Politikusként, tanárok, művészek, stb. különböző kategóriáját láttam ott. Közülük a népjóléti minisztert, a tengerészeti minisztérium főtanácsosát, Bulgária konzulát, az egyetem orvosi fakultásának dékánját, stb. Ugyanezt a képet láttam dr. Ehrenpreis stockholmi főrabbi házában is, aki fogadást rendezett a Keren Hajjeszód delegátusainak tiszteletére. Az estélyen résztvett Herman Keiserling gróf, a német filozófus is, aki lángoló beszédet tartott a zsidó népről és Palesztináról. Különösen arra a szerepre mutatott rá, amelyet a cionizmus tölt be Ázsia és Európa találkozásában.

A svéd trónörökös palesztinai látogatása is kedvező alkalom arra, hogy a svéd zsidókat fokozottabb tevékenységre bátorítsa Palesztina irányában. És az is bizonyos, hogy a svéd zsidóságnak a bekapcsolódása nagy jelentőséggel bír, figyelembe véve igen kedvező anyagi helyzetüket és nagy társadalmi befolyásukat.

A szakadék

Ugyanakkor látható az a nagy szakadék is, mely az arisztokrata zsidók és a stockholmi keleti zsidók között tátong. Hetezer zsidó él a svéd fővárosban s ezeknek többsége keletiekből rekrutálódik. Ezeknek a anyagi és morális helyzete éles ellentétben áll a benesztült svéd zsidókéval. A legtöbbször lenyűgölő bevándorló és itt rekedtek meg az Amerikába való kivándorlás útján. Házalók, luftmetschek és csak nagyon kevesen kereskedők. Szellemi tekintetben is kollektánok és szociális tekintetben is rendezetlen viszonyok között élnek.

A keleti zsidók rendszerint magukkal hozzák a keleti zsidó hitközségek szervezetét, különben ők is asszimilálódnának és néhány nemzedéken át eltűnnének. Ezt láthatjuk Franciaországban. A stockholmi keleti zsidóknak azonban nincs semmilyen befolyásúvá miután a benesztült svéd zsidók svéd honfitársaikkal tartják a közösséget és keveset törődnek a gettóban élő zsidókkal, akik nyo-

moruságos viszonyokban sanyódnak. Különösen súlyos az ifjúság kérdése a keleti zsidók sorában. Teljesen el vannak hanyagolva és jövőjükkel senkinek törődik.

A dán zsidók

A dániai zsidóság nem sokban különbözik a svédországitól. Gazdasági és kulturális helyzetük ugyancsak kedvező és első helyet foglalják el a társadalmi és szellemi életben. Az asszimiláció itt is tetőfokát érte el: a vegyes házasságok felülmúlják a zsidó közötti házasságok számát. A cionizmustól a dán zsidók is távol állottak az utóbbi évekig, miután ők is összeegyeztethetlenné váltak hazafiságukat a zsidó nemzeti mozgalom iránti érdeklődéssel. Ismerek egy dán zsidót, aki néhány évvel ezelőtt szívvel és lélekkel a cionizmus szolgálatába szegődött és ezért örültek tekintették Dániában, sőt bírói eljárást is indítottak ellene, hogy megfoszák jogaitól és vagyonától.

Az utóbbi időben lényegesen megváltozott a dán zsidók magatartása és a zsidó nemzeti mozgalommal szemben. Számos dániai zsidó személyiség látogatta meg Palesztinát és elragadtatással nyilatkozott az ottani teljesítményekről. Ezen kívül nemzsidó újságírók is jártak Palesztinában és beszámolóikkal kedvező atmoszférát keltek a cionizmus számára. Ma már a dán zsidók többsége szimpatizál a palesztinai országépítéssel és jelentős mértékben járulnak hozzá az alapok művéhez. Nagymértékben hozzájárult ehhez a nemrég elhunyt Simonsen professzor, aki bár egyik legtekintélyesebb alakja volt a dán közéletnek, egész életében a Chovevé

Cion hive volt és fentartotta a kapcsolatot a külföldi zsidósággal.

Külön egyesületbe tömörültek a jeruzsálemi egyetemi könyvtár barátai Frederici professzor, az orvosi fakultás dékánjának elnöksége alatt, aki nagy lelkesedéssel foglalkozik a mozgalommal.

Ehhez az átalakuláshoz hozzájárultak a keleti zsidók is. Itt ugyanis lényegesen jobb a helyzetünk, mint Svédországban. Anélkül, hogy asszimilálódtak volna, jelentős fejlődésen mentek keresztül gazdasági és kulturális téren egyaránt. Az utóbbi időben választójogot nyertek és bevonultak a hitközségek vezetőségébe is. Ezek a keleti zsidók nemzeti szempontból is aktívumot jelentenek a zsidóság számára. Legújabb harcot indítottak a koppenhágai zsidó iskolák nacionalizálása, illetve a zsidó nemzeti nevelés bevezetése érdekében. Ebben a harcban segítségükre jött az a sajtópolemia is, melyet Nathanson, a legjobb dán újságírók egyike indított meg a lapokban a cionizmus érdekében. Ezek a cikkek nemcsak a keleti zsidók pozícióját erősítették meg, hanem a dán zsidókat is befolyásolták.

A norvég zsidók

Norvégiában hetven éve élnek zsidók, többségük azonban az utolsó harminc esztendőben vándorolt be. A legjelentősebb két hitközség Oslóban és Trondjemben van! A háború alatt kedvező fordult gazdasági és kulturális helyzetük. Itt már erős nemzeti aspirációk élnek a zsidókban, amihez nemcsak a belső körülmények, nevezetesen, hogy zárt egységben élnek, hanem külső adottságok is hozzájárulnak és azoknak legsúlyosabbja a norvég antiszemitizmus.

Dr. M. Helfman

SZÍNHÁZ-FILM

Tudnivalók a Gyöngyvirágról

A Gyöngyvirág mesejáték három felvonásban. Irta Makkai Sándor református püspök, zenéjét szerezte Saja Sándor református lelkész.

- Az előadás különlegességei:
1. Különleges muzsika, amely áhítatos hangjaival és magyaros motívumai dalával sokszínűen festi alá a cselekményt.
 2. Hatalmas kórusok, kibővített karszenével.
 3. Látványos balett, manók, ördögök és tündérek táncái.
 4. Stílusos új díszletek és jelmezek.
 5. Az iparos dalárda 70 tagú vegyeskara.
 6. A nyitányt a zenészerző vezényli.

Egy mondat a darabról:
Mirkó királyfi: (A tündérrálynőhöz, akit halálosan megszeretett): Hogyan is

lehetél a feleségem, hiszen én csak ember vagyok, de te álom.

A darabot egy brilliánsan komponált és meghangszerelt „Palotás” zárja le, amelyet az összes szereplők lejtenek és amely fulmináns hatásúnak ígérkezik.

A főszerepet Solymosán Magda játssza. A fontosabb szereplők: A király Berang Béla, Jenei János, számadó juhász Tóth Elek, Jancsi Tompa Béla, ördögkirály Balázs Samu, Tündérrálynő Kós Dodó, szegényasszony Beness Ilona.

Rendezés: Dr. Kádár Imre. Zenekar: Dr. Adorján András. Táncok: Tebán János. Díszletek és jelmezek: Rajnai, Kudélasz, Fényes.

Ünnepélyes premier a Magyar Színházban csütörtök este a szerzők jelenlétében.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA:

Szerda 8^{1/2}: TITANIC KERINGŐ. (2-odszor) Csütörtök 8^{1/2}: GYÖNGYVIRÁG. (Makkai Sándor és Saja Sándor daljátéka, az Iparosdalárda 70 tagú vegyeskarának részvételével. Teljesen új díszletekkel és kosztümökkel, balettel. Premierbérlet 13. szám.)

Péntek 8^{1/2}: GYÖNGYVIRÁG. (2-odszor.) Szombat 3: AZ ARANYEMBER. (Ifjúsági előadás nagyon olcsó helyárrakkal.)

Szombat 6: A LANC. (Hatvány Lili vígjátékának első olcsó helyáras előadása.) Szombat 9: A DENEVÉR. (Johann Strauss vígoperája, a klasszikus operettciklus hetedik felújítása. Premierbérlet 14. sz.)

Vasárnap 3: HAROM A KISLÁNY. (Olcsó helyárrakkal.) Vasárnap 6: GYÖNGYVIRÁG. (Rendes helyárrakkal.)

Vasárnap 9: A DENEVÉR. Hétfő 8^{1/2}: BLANCO POSNET ELÁRULTATÁSA. (Irodalmi munkáslátogatás, a munkásdalárdák részvételével, versek, énekkarok, továbbá A HAZTETŐ VEREBE, Curt Götz vígjátéka. Helyáras 23, 18 és 13 lej minden illetékekkel.)

Kedd 8^{1/2}: ALSÓBB OSZTÁLYBA LÉPHET. (Gredinár Aurél és Walter Gyula színjátéka. Eredeti bemutató a szerzők jelenlétében. Premierbérlet 15. szám.)

A ROMÁN OPERA MŰSORA:

Szerda, március 6: Alarcosbál. (Margareta Kroo szopránénekemő, Piccvar Alfred

tenor, Jean Athanasiu és Elmondo di Vecchi karnagy vendégekkél.)

Péntek, március 8: Vig özevgy. (Lehár Ferenc premier.)

Szombat, március 9 (Iskolai matiné): Cigánybáró.)

Vasárnap, március 10 (este): Zsidóné. (Margaret Kroo szoprán felléptével.)

Hétfő, március 11: Vig özevgy.

RÁDIÓ MŰSOR

Szerda, március 6.

Bucuresti. 13: Lemezek. 13.45: Könnyű lemezek. 18: Rádiózenekar. 19: Hírek. 19.15: A zene folytatása. 20.20: Furtwaengler vezényelt lemezek. 21.05: Chedap Nadia zongoraművész zongorázik. 21.45: Román dalok. 22: Felolvasás. 22.15: Szalonzene. 23.25: Jazz.

Budapest. 7.45: Torna, utána lemezek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasás. 11.45: Földünk üzenetben. 13: Déli harangszó. 13.05: Hosszúhármas. Közben 13.30: Hírek. 14.20: Pontos időjelzés, időjárás. 14.30: Szalonzene. 15.40: Hírek. 17.10: Diákféltára. A XVIII. század barokkművészete és műveltsége. — 17.45: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. 18: Előadás. 18.30: Művészlemez. Közben: 18.50: Olasz nyelvoktatás. 19.20: A lemezek

folytatása. 19.40: Előadás. 20.30: Kamevál. Schumann balettje, Bohémélet, Puccini operája. Közvetítés az Operaházról. A Kamevál után kb. 21.05: Kilián Zoltán előadást tart a műsoron levő két darabról. A Bohémélet I. felvonása után 22.10: Hírek. 23.30: Jazz. 1.05: Hírek.

Bécs. 21.05: Filharmonikus hangverseny. Serkin Rudolf zongoraművész. Berlin. 21.45: Bruckner VII. szimfóniája. Drottwich. 22.30: Szimfonikus zenekar. Backhaus Vilmos zongoraművész közreműködésével.

Hamburg. 21.45: Szimfonikus hangverseny hegedűvel. Lipcse. 22.15: Szimfonikus szolistákkal. Luxemburg. 23.15: Schubert: Befejezetlen szimfóniája.

Palermó. 21.45: Carmen, Bizet operája. Prága. 21: Szimfonikus hangverseny. Róma. 22: Operaközvetítés.

Stockholm. 12: Puccini: A nyugat leánya. opera. Toulouse. 23.45: Operarészlet, könnyű dalok.

Varsó. 22: Sztompka H. Chopin-műveket zongorázik.

Csütörtök, március

Bucuresti. 13: Művészlemez. 13.45: Costel Valentin román dalokat énekel. 14.15: Hírek. 14.40: Könnyű lemezek. 18: Szalonzene. 19: Hírek. 19.15: Szalonzene. 20: Felolvasások. 20.35: Operaközvetítés, szünetben hírek.

Budapest. 7.45: Torna, utána lemezek. — 11: Hírek. 11.20: Felolvasás. 11.45: Felolvasás. 13: Déli harangszó. 13.35: Rendőrzene. Közben: 13.30: Hírek. 14.20: Pontos időjelzés, időjárás. 14.45: D. Micsy Józsa énekel. 15.50: Hírek. 17.10: Vizváry Mariska háziartási előadása. 17.45: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. 18: Előadás. 18.35: Kálmán Mária hegedül. 19.15: Előadás. 19.45: Telefontyári Dalkör. 20.40: Schöpin Aladár beszél Mikszáth Kálmánról. 21.10: Szimfonikus hangverseny. Szünetben kb. 22.10: A rádió külügyi negyedőrája. 23.30: Lemezek. Közben 24: Németnyelvű előadás Budapestről. 1.05: Hírek.

Bécs. 15: Anday Piroška lemezei. 23: Mildner vonósnégyes Wang Stella zongoraművészével.

Belgrád. 21: Ünnepi hangverseny. Beromünster. 21.10: Mozart: A pástorkirály, 2 felv. opera.

Borszóló. 23.40: Róth-kvartett. Brüsszel (flamand). 23: Mahlen-hangverseny.

Deutschlander. 18.30: Beethoven: Kreutzer szonáta.

Frankfurt. 23.30: Cassado Gáspár csellózik. Hilversum. 21.55: Zenekari hangverseny Flesch hegedűművész.

Kalundburg. 21: Pataki Kálmán énekel a szimfonikus zenekarral.

Milánó. 21.45: Operaközvetítés. Riga. 21.05: Ravel-hangverseny.

Róma. 21.45: Szimfonikus hangverseny. Sottens. 21.10: Berlini: Az alvajáró, opera.

APRÓ HIRDETÉSEK

Házasságokat biztos eredménnyel közvetít a széleskörű összeköttetésekkel rendelkező Mirea iroda. Cluj, Calea Regalei Ferdinand 118 szám.

Iróasztalt keresek esetleg amerikai jó állapotban Boskovitz Strada Memorandumuluj 10.

Két szobás, modern lakás és egy szobás lakás május 1-re kiadó, Calea Traian 9 sz. Értekezni a ház mesternél.

Házasság. Művelt, jó zsidó nevelésű, ideális gondolkodású némi vagyonnal rendelkező urileány özvegy vagy önhibáján kívül elvált asszonyka, diriginte vizsgával rendelkező collegina ismeretségi keretemben kimerítő adatokkal, választ „Gyógyszertáros 40” jellegre kiadható.

Gyógyszertár gyönyörű vidéken, emelkedő forgalom, azonnal eladó. Érdeklődők „360.000 Patika” jellegre írjanak kiadható.

Különbejárta butorozott szoba fűrdőszobahasználattal kiadó. Cim a kiadóban.

Orvos keres vidéki centrumban gyakorlatl bíró helyettesít. Cimeket a kiadóba kér.

Három egyetemi hallgató különbejárta butorozott szobát keres esetleg fűrdőszobahasználattal. Cimeket a kiadóba kérjük.

III

Zsidóknál kö Timisoarán

Elment Vaida S ropolis polgárainak A numerus valahio dolog történt a vá rozottan kisebbség gos gyűjteménye nek, különösképp elméletekre és bizo dott arra, hogy mi védő apostol előad mára is hozott egy a látogatása. Elő hogy Vaida kedde adásmodora nem h jelmegező és né publikum nem le mintahogyan a Cl vární lehetett voln

A kisebbségek e Sándor és a vélet giek, sőt zsidók „J telen élni. A város zió szállodájában, meg, amilyen tú zsidó. Amikor távo merését fejezte ki penzióbeli ellátás e

Amikor a zsidó a holmiját, Vaida ta, hogy az egyik otthon fejejtette. rói társaságában e neacsóhoz, hogy a nel a cégnél azon igy kénytelen volt kereskedésbe me rcsett könyv volt hány más is, am nőknek szüksége v lejes számlát egy zsidó tulajdonosok re.

Harmadik esete ahol Vaidának má nak. Itt rendezte külvöi lakomáját V miniszterelnök meg bi útján is itt fo lyes kívánsága v rendezett bankett legyen. Igy a tulaj mérszetesen szintén a numerus valahio nyilatkozásából.

A nagy nap elm kis izgalom. A ha tozott. Általában a hogy nem eszik ol gyan főzik...

Viharok és h xas partidélke m Több mint száz la tasztrofának sok a belső kontinentális Az osztrák északi s sok vannak s a h szálott. A hideg é áramlása másutt í tette a hőmérséklet bóra dühöng. A ha ségekkel lehet fenn pontján nagy havaz jon fensikon félnap gassága elér a neg polyt is veszélyezte negyedben előkész fekvő házak lakás

Reudbehozták. Tudósítónk jelent: a nemrég épült plafonja beomlott. kor senki nem ughogy emberélet indított vizsgálat építészvállalkozó la hogy a plafon idő tot. A szükséges hamar korhadó Uj jelentés arról s mozi tetőzetét átadják a forgalom szakértő bizottság uj tetőzetet, mer okulva a közönségt a mozgó biztonságt

HIREK

Zsidóknál költötte el a pénzét Timisoarán Vaida Sándor

Elment Vaida Sándor és a bánáti metropolita polgárainak van miről beszélgetni. A numerus valahicis atyjával sok érdekes dolog történt a városban. Ez a pronomszorosítottan kisebbségi város, amely valószínű gyűjteménye Románia nemzetiségeinek, különösképpen reagált a Vaida-féle elméletekre és bizonyos szorongással gondolt arra, hogy mi fog kikerülni az új fajvédő apostol előadásából. A románok számára is hozott egynehány meglepetést Vaida látogatása. Elsősorban az volt meglepő, hogy Vaida kedélyes és rapszodikus előadásmódora nem hatott eléggé. A nehezen felmelegedő és még nehezebben lelkesedő publikum nem lelkesedett olyan lázasan, mintahogyan a Clujról érkező hírek után várni lehetett volna.

A kisebbségek ellen jött küzdeni Vaida Sándor és a véletlenek folytán kisebbségek, sőt zsidók „közvetítésével” volt kénytelen élni. A város egyetlen kellemes panzió szállodájában, a „Central”-ban szállt meg, amelynek tulajdonosa természetesen zsidó. Amikor távozott, legmagasabb elismerését fejezte ki a volt miniszterelnök a penzióbeli ellátás és kiszolgálás fölött.

Amikor a zsidó panzióban kipakkolta a holmiját, Vaida meglepetten konstata, hogy az egyik nagyon fontos könyvét otthon felejtette. Allandó timisoarai kisérői társaságában elment a Cartea Româneascăhoz, hogy a könyvet megvegye. Ennél a cégnél azonban nem találta meg és így kénytelen volt a zsidó Moravetz könyvkereskedésbe menni, ahol nemcsak a keresett könyv volt kapható, hanem még néhány másik is, amelyre a volt miniszterelnöknek szüksége volt. Moravetznél így 1000 lejés számlát egyenlített ki Vaida — a zsidó tulajdonosok kellemes meglepetésére.

Harmadik esete a Lloyd-Tavernában volt ahol Vaidának már régi kapcsolatai vannak. Itt rendezte ugyanis annakidején esküvői lakomáját Vaida fia és akkor a volt miniszterelnök megígérte, hogy legközelebbi útján is itt fog étkezni. Vaida személyes kívánsága volt, hogy a tiszteletére rendezett bankett is a Lloyd-Tavernában legyen. Így a tulajdonos: Kemény, aki természetesen szintén zsidó, jó üzletet csinált a numerus valahicis első timisoarai megnyilatkozásából.

A nagy nap elmúlt, a városban van egy kis izgalom. A hangulat azonban megváltozott. Általában az a vélemény alakult ki, hogy nem eszik olyan forrón a kását, ahogyan főzik...

PAPP IBOLYA

Viharok és havazások világszerte. Texas partvidéke mentén tornádó pusztított. Több mint száz lakóház rombadőlt. A katasztrófának sok a sebesültje. A tornádó a belső kontinentális területek felé vonul. — Az osztrák északi Alpseken nagy havazások vannak s a hőmérséklet —13 fokig alászállott. A hideg északi levegőtömegek beáramlása másutt is a fagypontra alá süllyesztette a hőmérsékletet. — Az Adrián heves hórá dühöng. A hajózást csak nagy nehézségekkel lehet fenntartani. — Ukrajna több pontján nagy havazások vannak. — A Maljon fensíkon félnapja havazik. Az új hó magassága eléri a negyven centimétert. — Nápolyt is veszélyezteteti az áradás. Több városnegyedben előkészítették az alacsonyabban fekvő házak lakásainak kiürítését.

Rendbehozták a beomlott Capitol-mozit. Tudósítónk jelenti: Mult évben történt, hogy a nemrég épült timisoarai Capitol-mozit plafonja beomlott. Szerencsére a beomláskor senki nem tartózkodott az épületben, úgyhogy emberéletben nem esett kár. A beomlott vízszintet megállapította, hogy az építészvállalkozó lelkiismeretlensége okozta, hogy a plafon idővel felmondta a szolgálatot. A szükséges vasvázak helyett ugyanis hamar korhadó fagerendákat alkalmaztak. Új jelentés arról számol be, hogy a Capitol-mozit tetőzetét átjavították és közelebbről átadják a forgalomnak. A város ugyanakkor szakértő bizottsággal vizsgálta felül az új tetőzetet, mert az elmúlt eseményeken okulva a közönségnek nem nagy bizalma van a mozgó biztonságához.

ELŐZŐ NAP
MÉG A HÁZAT SEPERTE...
MA PEDIG

MILLIOMOS!

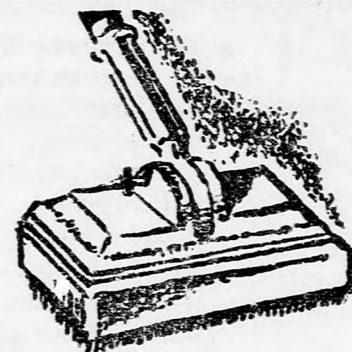
Ennek a fiatalembernek az élete egyszerű és nyugodt. Még fiatal és nem volt ideje, hogy az élet nagy problémáival megismerkedjék. De jó tanácsot követve, nem mulasztott el egyetlen alkalmat sem, hogy jövőjét biztosítsa. Epen ezért kis megtakarított pénzén az Allami Sorsjáték egy sorsjegyét vette meg. Az első től a negyedik osztályig kitartóan futott szerencséje után. A nagy hullás napján, február 15-én sorsjegye egy milliót nyert. Ma minden megerőltetés, minden fáradság nélkül háziszolgából milliomos lett.

MINDÖSSZE HAVI 200 LEIVEL, amellyel vehet és megújíthat sorsjegyet, bárki hasonló helyzetbe kerülhet. Önök közül bárki, rangra, korra, nemre, vallásra vagy nemzetiségre való tekintet nélkül milliomos lehet. Minden válogatás nélkül, emberre, helyre való tekintet nélkül ostja szét mindenkinek millióit a Sorsjáték. Ma valóban ő a szerencse kapuja, a sorsjegy pedig a kilincs hozzá.

Jegyezze meg jól!
200 LEIVEL MILLIOMOS LEHET
Március 15-én lesz a 7. Sorsjáték I. osztályának a húzása.

COLECTURILE PRINCIPALE din Ardeal, Banat și Bucovina

- ARAD Banca Goldschmidt
- BRAȘOV Casa de Păstrare Generală „Fortuna” Alex. Enkehardt
- CERNĂUȚI Banca Comercială Națională Banca Oeniglesser & Horowitz Alfred Noe
- CLUJ Banca Hiescu Economica Institutul Comercial de Credit
- ORADEA Banca Dacia Union
- EGHIDRA Ernest Révész
- TIMIȘOARA Banca Centrală Banca de Știri Banca Timișoara

Csütörtökön díszünnepi a román kamara Masarykot. Bucurestiből jelentik: A kamara csütörtökön ünnepi ülést tart Masaryk 85. születésnapja alkalmából. A kormány nevében Tatarescu miniszterelnök fog szédet mondani. Az ülésen megjelenik a diplomáciai kar is.

Aranyérmet és az ezzel járó béldugulás, végbélbepedés, kelés, terhes vizeleti inger, májduzzadás, derékfájás, mellszorulás, szív dobogás és szédülési rohamok esetén a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata csakhamar kellemes megkönnyebbülést eredményez.

Egy millió hazátlan kér Nansen-utlevélet. Londonból jelentik: Az Evening Standard közli, hogy a Nansen-bizottság most közzétett jelentése szerint egymillió állampolgárság nélküli személy van, aki részorulina Nansen-utlevélre.

Jelmezes gyermekdelután Brasovban Vidám gyermekektől volt hangos vasárnap délután a brasovi Elit nagyterme, ahol a Népkönyha vezetője rendezte jelmezes gyermekdelután. A gyermekdelután keretében Leitner Hella asszony növendékei mutatkoztak be egy tiroli táncosportban, majd a nagyobbak táncosportja lejette el Rachmaninoff zenéjére művésziessen összeállított táncait. — A gyermekcsoport résztvevői voltak: Bársony Evi, Tausinger Pötyi, Katz Nina, Knoll Stella, Kretsch Mancsi, Goldberg Magdi, Steinberger Jancsi, Springer Erika, Grünfeld Erika és Brüller Oligi és Brüller Oligi. A nagyok csoportjának résztvevői: Krausz Zsuzsi, Farkas Magda, Gál Magda, Gyurits Méri és Marmorstein Blanka. A zongora kíséretet Bársony Ibi látta el nagy hozzáértéssel. A gyermekdelután anyagi jövedelme még sokáig biztosította a Népkönyha szegény gyermekeinek ellátását. (F. L.)

A Haggibbor klubestélye. Ma, szerdán este a Haggibbor klubestélyének keretében Jámbor Ferenc, az Uj Kelet felelős szerkesztője tart előadást.

Pontos fordítások bármely nyelven, pontos információ bármilyen kérdésben, vidéki megbízások gyors, pontos elintézése dr. Mandel Fordító Irodában Cluj, Memorandulul 24.

Hét hónapra ítélte a törvényszék Kun Andort. A clujai törvényszék negyedik szekciójának Jenciu tanácsa hosszas tárgyalások és elhalasztások után végre tegnap hirdett ítéletet Kun Andor és társainak perében. Mint arról említett tettünk a decemberi tárgyalás alkalmával véleménykülönbség merült fel a tanács tagjai között Kun Andor, Rosenfeld Jenő és Tanasescu Oprea ügyében. Az ügy kiegészített tanács elé került, amely tegnap hirdett ítéletet a három még fennmaradt ügyben. A kihirdetésnél nem jelent meg Tanasescu Oprea, mire ügyvédje dr. Kentopol védenca betegségére hivatkozva kérte, hogy az ítéletet ennek ellenére hirdessék ki. Jenciu elnök végül úgy döntött, hogy Tanasescu ítéletét március hetedikén fogják kihirdetni, míg a másik két vádiott esetében a következő ítéletet hozták: Kun Andort egyedül közokirathamisításért mondták ki bűnösnek és ezért héthónapi fognárra ítélik, amelybe beszámítják a vizsgálati fogságot. Egyben elrendelték azonnali szabaddá helyezését. Rosenfeld Jenőt a mercurianaraji gyár bérlojéit pedig felmentették a vád alól. Az ítéletet Cingudeanu ügyész, valamint Georgescu Mircea védő megfellebbezték. Érdekes — meséli a körülötte állóknak Kun Andor, — hogy éjszaka álmokban megjelent előttem egy ismerősöm azzal, hogy, hét levelezőlapot hozott nekem Moszkvából. Reggel meséltem a feleségemnek és azt mondtam, hogy ennyi hónapra fognak ítélni. Pedig nem is vagyok babonás.

Rendkívüli közgyűlést akarnak a bucaresti ügyvédek. Bucurestiből jelentik: Az ilfovi ügyvédi kamara egy küldöttsége tegnap délután a dekanátusnak kérvényt nyújtott, amelyet 503 ügyvéd irt alá, akik kérik a testület rendkívüli közgyűlésének összehívását. A kamara tanácsa szerdán hoz döntést.

Miért mondott le trónjáról a szíami király? Londonból jelentik: Prajadhipek szíami király belkövetkezett végleges lemondásával kapcsolatban Singapore és Aangkok, a szíami főváros között megszakadt a táviróösszeköttetés. A lemondott király egyébként kijelentette, hogy határozatlan ideig Angliában marad s csak nyárra utazik el Svájcba. A lemondás, amint újságírók előtt kijelentette, azért következett be, mert be látta, hogy a törvényhozás nem akar olyan széleskörű jogokat biztosítani népének, mint amilyeneket ő hajtott adni. Szerinte a politikai szabadság hiánya nem vezet jóra Szíamban.

Csütörtökön írják alá a Skoda-szerződést. Bucurestiből jelentik: A Curentul szíant csütörtökön írják alá a Skoda-szerződést a kormány és Löwenstein, valamint Fiala igazgatók.

Pilótaiskolát épít Timisoara városa. Tudósítónk jelenti: A timisoarai légvédelmi bizottság ülést tartott Oprea György hadtestparancsnok elnökelete alatt. Az ülés keretében felmerült egy pilótaiskola építésének a kérdése is, amely a légügyi propaganda fokozását jelentené. A város vezetősége régebben már foglalkozott a tervvel. Az iskola felépítéséhez szükséges összeget a város, a megye és a légvédelmi államtitkárság fogja folyósítani és rövid időn belül meg is kezdik az iskola építését. Az iskolában elsősorban a helyi Politechnikum növendékei részesülnek oktatásban, de módot fognak nyújtani arra, hogy amatőrök is igénybe vehessék az iskolát.

UJ KELET Legújabb hírek

A Maniu-párti Pop Ionel a kamarában kritizálta a numerus valahicust

Robu cuzista képviselőt bántalmazták Bucurestiben

Bucuresti, március 5. A parlament mai ülésén George Cuza előadta, hogy tegnap este a LANC szűk körben ünnepelte a párt fővárosi klubhelyiségében a párt fennállásának tizenöt éves évfordulóját. Amikor Nichifor Robu parlamenti képviselő néhány fiatal barátjával eltávozott a helyiségből, egy csendőrsztag főhadnagya állította meg őket és felszólította oszlásra azon a címen, hogy tüntetésre nincsen engedély. Robu igazolta, hogy képviselő és hangsúlyozta, hogy nincs szó tüntetésről, ennek ellenére Franculescu rendőrfelügyelő jelenlétében súlyosan bántalmazták, tizenkét barátjával együtt, akiknek eszük ágában sem volt tüntetni. A legnagyobb felháborodással tiltakozik egy kamarai képviselő inzultálása ellen és sürgős vizsgálatot kér a bűnösök megbüntetésére. Ugy Robut, mint tizenkét barátját a mentőknek kellett első segélyben részesíteni.

Iamandí ígéretet tesz, hogy az ügyet vizsgálat alá veszi és amennyiben beigazolódik, hogy a képviselőt megverték, úgy intézkedni fog afelől is, hogy megkapja az elégtételt. A miniszterelnökkel egyöntetűen fog ebben a kérdésben eljárni. Mert, ha nem is azonos politikai elveket vall Robuval, egy képviselő inzultálása a legnagyobb mértékben felháborítja.

Saveanu elnök bejelenti, hogy energikus módon fog elégtételt szolgáltatni a megsértett képviselőnek.

Ezután Ionel Pop dr., a nemzeti parasztpárt Maniu-szárnyának vezérszónoka emelkedett szólásra. Ionel Pop a szövetségi törvényjavaslathoz szóló beszédét olyan formában vitte politikai térre, ami az egész parlamentben és a politikai életben nagy feltűnést keltett. A beszéd válaszként lenni a Vaida-féle numerus valahicus-mozgalomra és

körülbelül azt fejezte ki, hogy numerus valahicus jelszó nélkül is el lehet érni mindent, amit román nemzeti szempontból a kisebbségekkel szemben követelnek.

Azzal kezdte, hogy sajnálattal beszél ebben az atmoszférában, amikor egy képviselő bántalmazására esett a parlamentben szó. A képviselő bántalmazásával nemcsak egy egységet, hanem az egész parlamentáris rendszert éri támadás. Hasonló esetek még történtek Clujon.

Majd mikor Pop Ionel befejezte a szövetségi törvényjavaslathoz szóló beszédét, a következőket mondta beszédében:

— A falvakon a román lakosság éppen a szövetségi segítségével nagy előrehaladást tett. De nagy volt a fejlődés a városokban is. Nézzük meg a husz évvel ezelőtti Targu-Mures. Akkor volt két ügyvéd, két kereskedő román vagy Cluj, ahol

nemcsak a román lakosság számbeli előtérését lehet megállapítani, hanem azt is, hogy vagyoniilag és hatalmiilag is a románság került tulsulyba.

A városrészekben, ahol lakom, csupa román ház van és Clujon már egész városrészek, villanegyedek épültek román tőkével.

— Még csak egy ága van az ország életének, ahol a románság nem tudott tért hódítani kellő módon,

ez az ipar és kereskedelem.

Nagyon sok működési körben jutottunk számbeli és teljesítménybeli tulsulyba, de az ipar és kereskedelemben fehér folt maradt. Kétségtelen, hogy itten még nnivalók vannak. De hogyan juttassuk fölénybe ezeket a területeken is a románságot? Különösen a kisipar az, ahol elenyésző kisebbségben van a románság és mit tett a kormány a román kisiparosság érdekében? Erőszakkal valószínűleg ez csak egy táborba tömörítés és szolidarizálás a kisebbségeket. Minden akció reakciót szül. A kérdés csak a ro-

mán elem energikus támogatásával érhető el.

A probléma megoldásához nem kell börtönök követ feltalálni.

Meg kell világítani a kérdést minden oldalról. Északmoldovában, Bucovinában, Maramuresben keressük el a kisebbségi ipart és kereskedelmet? Vagy kolonizáljunk oda kereskedőket? Mit csinál egy sibiui paraszt, ha egy maramuresi községbe helyezik?

Egészen biztosan éhen hal.

Cuza: Mert megöli a szervezett zsidóság konkurrenciája.

Pop Ionel: Ön rosszul ismeri a román nép képességeit, ha azt hiszi, hogy egy román nem lehet konkurrenciája egy zsidónak.

Cuza: A románok izoláltak, a zsidók szervezettek.

Ionel Pop: Ha egy román egy maramuresi faluba tesznek, kétségtelenül éhenhal. De nem szabad egyedül hagyni.

Vaida Sándor végighordozza az országon a numerus valachicus zászlóját

Kijelentette Sibiuban, hogy a pártvezetőséggel ellentétben is megtartja a kongresszust

A párt nyilatkozatban elítéli Vaidát

Bucuresti, március 5. Vaida-Voevod tegnap Timisoaráról jövet Sibiuba érkezett. Utközben Orástien autójába vette Aurel Vladot is. Vaida kíséretében voltak Hatiegan, Serban, Man lelkész, Moldovan, Craciunel, Gaspar és mások. A Tilea hivei a falvakban melegen ünnepelték a volt miniszterelnököt, akit Sibiuba érkeztek lelkes fogadtatásban részesítettek. Serban a helyszervezet elnöke üdvözölte, amire Vaida válaszolt, hangsúlyozva, hogy a megye elégtételt fog kapni, hogy megválassza Tileat, aki ellen intrikát szőnek.

Este Tilea szüleinek házában tartott megbeszélést, miután Tilea betegnek fekszik. Ma délelőtt 11 órakor naggyűlést tartanak, amelyen Vaida, Vlad, Man lelkész és ha az orvosok megengedik Tilea is fel-szólalnak. A Dimineata értesülése szerint, miután Erdély minden részéből számitanak küldöttségekre, nincs kizárva, hogy megtartják a kongresszust is, miután állítólag Vaida olyan nyilatkozatot tett, hogy aláveti magát a nép akaratának.

A Curentul írja, hogy Vaida Sibiuban a következőket mondotta: Ha kénytelenek leszünk, Bucurestibe fogunk menni és megtartjuk a kongresszust Mihalache udvarában, aki fél Sibiutól, amely a parlamentbe küldte őt.

Vaidához közelálló körök szerint intézkedés történt, hogy a nemzeti parasztpárti vezetők rendelkezésére bocsátanak öt vagyont, amelyekkel Bucurestibe mennek.

A nemzeti parasztpárt elnöki tanácsa ma délelőtt folytatólagos ülést tart Mihalache elnökletével, amely — írja a Curentul — igen viharosnak ígérkezik, hogyha tekintetbe vesszük, Vaida Timisoaran és Sibiuban tett kijelentéseit. Akik nem nézik jó szemmel Vaida akcióját, kérik fogják, hogy vesznek véget ennek a helyzetnek.

A Curentul úgy tudja, hogy Vaida folytatni fogja akcióját és Oradean, Craiovan, Iasiban és Cernautiban fog előadást tartani numerus valahicus teóriájáról. A nemzeti parasztpárt vezetőségének mai értekezletét nagy érdeklődéssel várták. Mihalache nyitotta meg az ülést, amely 3 óra hosszat tartott és majdnem kizárólag a Vaida-üggyel foglalkozott.

Az Adevorul szerint a pártvezetőség valamennyi tagjának benyomása, hogy a párt válaszun van és olyan határozatokat fog hozni, amelyek hivatva lesznek lecsendesíteni a kedélyeket. Elhatározta a pártvezetőség, hogy az erdélyi tartományi kongresszust és az erdélyi választmányt március 24-re összehívja. Ezt a határozatot úgy tekintik, mint a központi pártvezetőség tekintélyének megvédésére irányuló első aktust, amely egyúttal Vaida dezavválását jelenti. Ugyanis a legutóbbi pártvezetőségi ülés Vaidára bízta a két erdélyi pártfórumnak az összehívását, aminek azonban Vaida nem tett eleget.

A pártvezetőség ma este folytatja tanácskozását. Az Adevorul szerint határozati javaslatban fogják kimondani, hogy a párt nem szolidáris Vaida-Voevod akciójával.

Venizelosz támadásra készül Athén és az ország déli partjai ellen

A görög határvidéken török és bolgár csapatösszevonások történtek

Athén, március 5. (Rador.) Zaimis köztársasági elnök kiáltványt intézett a néphez, amelyben felhívta az összes görögöket, különbség nélkül, hogy vessék magukat alá a törvényeknek, hogy elkerülhető legyen a borzalmas katasztrófa, amely az országot fenyegeti.

A közvélemény érdeklődése most Macedóniába irányul, ahol a kormány helyzete kezd javulni a lázadók hátrányára, akik lépésről lépésre hátrálnak.

A görög távirati iroda szerint tegnap reggel a helyzet a következő volt: A lázadók azon terve, hogy Északgörögországra is kiterjesszék a mozgalmat, nem sikerült. A küldött agitátorok nem tudtak talajra ta-

lálni. A helyzet objektív áttekintése arra enged következtetni, hogy a forradalmi mozgalmat sürgősen és teljesen leverik. A kormány repülőgépei többször átrepültek Kréta felett és bombákat dobtak le a lázadók hajóira. Állítólag Venizelosz canaai házában megemmisítették a repülőket.

A Typos című lap szerint az Averoff 25 emberét lelőtték és a tengerbe dobták, mert nem akarták tovább folytatni a mozgalmat. Ugyane lap szerint Milos szigetéről egy égő lázadóhajót láttak a tegnapi napon.

Athénben ma megkezdtek a lázadók perének tárgyalását.

A tegnap este visszaérkezett repülőket jelentették, hogy az Averoffra 12 kilós bom-

Ionescu Braila: Gyámot kell mellé állítani?

Ionel Pop: Nem gyámot állítani melé, hanem támogatni. Ezzerféle eszköze van az államnak arra, hogy a román kereskedőt és iparost támogassa. Az a néhány, aki most a városokban él, pionir, mert utat ver az idegen tengerben. Ilyen pionirokra van szükség.

Kölesönökkel, évekre szóló adófelengedéssel, segélyekkel és az akadályainak elhárításával kell támogatni a román kereskedőt és iparost, hogy a kisebbségeknek konkurrensa legyen.

Végül azt hangsúlyozta Ionel Pop, hogy a nemzeti parasztpárt szövetségi programja ezt a kérdést a román kereskedelem és ipar favorizálásával és szövetkezetekbe való tömörítésével száz százalékosan fogja megoldani.

bákat dobtak le ijesztés céljából, amelyek meg is rongálták a hajót.

Venizelosz áll a forradalom mögött

Athén, március 5. (Rador.) A kormány rádióüzenetet fogott fel, amelyből kétséget kizáróan kiderül, hogy Venizelosz áll a lázadás háta mögött és arra vár, hogy a lázadók Krétába érkezzenek, hogy nyitlan a a mozgalomhoz csatlakozzék. A lapok azt hiszik, hogy az események állása szerint döntő harcra van kilátás a két politikai front között.

Athén, március 5. (Rador.) Az éjszaka folyamán a lázadók több hadihajót megjelentek Nikaria, Naxos és Sifonos szigeteken előtt.

Párizs, március 5. (Rador.) A Le Journal szerint Venizelosz meg akarja támadni Athént és Görögországot földközi tengeri partjait. Venizelosz tegnap Zaimis köztársasági elnök proklamációjára válaszolt és felhívást intézett valamennyi ellenzéki képviselőhöz, jöjjenek Kréta szigetére és csatlakozzanak a felkelőkhez.

Megszakadt a tengeri és légi összeköttetés Görögországgal

Athén, március 5. (Rador.) Három torpedóromboló, amelyek hűek maradtak a kormányhoz, ma délelőtt Kréta ellen indultak nagyszámu repülőgéppel együtt.

Sgurost, Kréta alprefektusát és Mnemarakis volt prefektust Venizelosz rendelkezésére agyonlőtték. A Helli páncélos hajó készenlétbe áll, hogy a forradalom balsikere esetén Venizeloszt Dodekanoszba vagy Egyiptomba vihesse.

Szaloni ki jelentés szerint Traciában nyugalm van, csak Seres, Drama és Kavala helyőrségei fejtenek még ki ellenállást, de a kormánycsapatok tankjaival, lovascsapataival és repülőgépeivel szemben tehetetlenek. Szalonikában 150 letartóztatás történt.

Belgrád, március 5. A görög határvidékre érkezett jelentések szerint török-bolgár és görög csapatösszevonások történtek. Belgrádban ezt azzal magyarázzák, hogy Bulgária és Törökország védekezni kívánnak a forradalmárok beözönlésével szemben.

Influenza ellen használjon Szt. László fertőtlenítő szappant, megóvja mindennemű járványos és fertőző betegségektől!

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. T. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 16. Telefon: 9-77.

CENZURAT

MARTO

A ZS

Arra a kérdésre tartja-e, hogy a zögzadásában a dor kategórius n — Hát akkor dökkel? Mert ugy bármilyen arányo százaléka kihull a sából. Feltételezo nünket a Dunában.

Az első eset volt Vaida Sándor gon másodperc mult e szólat.

VAIDA: Hát pe ra senki sem gon azonban tényleg mint a többi kiseb — De milyen n alatt ugyszólván e hogy lépésről lépé ket gazdasági poz

VAIDA: Ne ma éppen azt bizony nagyon is előre tö — Elnök ur, ön 15 iparvállalatot lé sejtelve sincs rok megekkel. Pedig mok tudománya. ön fogok néhány amelykebből az erd sági helyzetét ism

Vasok füzetet kezdék benne.

VAIDA: Mi ez — Ez egy kis amelyet néhány év erdélyi zsidóság Joint felkérésére. szívesem íthagynom részt magam gyű

VAIDA: Nagyon — De milyen ér kes. Itt van min Erdélyben 1918-ba kocsmaengedélye. 4 a foglalkozásból. A megkezdődött ezek nek a felülvizsgálat engedélyeket, amit zsidó kocsmárosok leszorítani. A zsidó lélyeket persze ro alig van Erdélyben ros. Mi történt a t láddal? Jobb, ha ime, gazdasági elő példája.

— Lapozunk fö Cime: Az agrárref totta, Elnök ur, ho gazdaságban nem e sze, hogy nem leh kor az agrárreform vette, amely zsidó előtt Erdélyben. M zsidó család fogja veléssel. Ez a sz agrárreform után. A zsidó gazdák na el a földet, hogy mártalmazt sem h ujjabb 2500-3000 sorsáról jobb nem — Ha az erdélyi